

De christen en de wet

Ger de Koning

Uitgeverij: Johannes Multimedia
e-mail: info@johannes-multimedia.nl
website: www.johannes-multimedia.nl

Bijbelteksten OT en NT: herziene Statenvertaling en de Statenvertaling. Voor citaten uit het Nieuwe Testament is ook gebruik gemaakt van de herziene Voorhoeve vertaling ook wel Telos vertaling genoemd.

ISBN: 978-90-5798-351-1
© 2010 Uitgeverij Johannes Multimedia
Omslagontwerp: Eva de Vlaming

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Stichting Johannes Multimedia'.

Inhoud

Verantwoording	7
1. De christen en de wet	9
(I) Niet door de wet gerechtvaardigd, maar door geloof alleen	9
(II) De wet: voor Israël én de volken?	11
(III) Welke periode is de wet geldig?	14
(IV) Hoe het kan dat de christen niet meer onder de wet is?	17
(Slot) Het juiste gebruik van de wet en Christus als leefregel	19
2. Een e-briefwisseling	23
3. De olijfboom	33
Israël verworpen en weer aangenomen	33
Wortel en takken	34
Gods getuigenis op aarde	35
Het christelijk getuigenis wordt afgehouden	36
Israël wordt hersteld als Gods getuigenis op aarde	37
4. Eén kudde, één herder	39
5. De zonde is de wetteloosheid	41
De zonde doen	41
Wetteloosheid en overtreding van de wet	41
Waartoe de wet?	42
6. Was de wet er al vóór Sinaï?	45
Wet in algemene zin	45
Wet op de offers	46
Periode vóór en na de wet	46

7. Het liefdegebod	47
Nieuw is echt nieuw	47
Gegeven aan discipelen	47
Liefhebben zoals de Heer Jezus	48
Liefde is de vervulling van de wet	48
8. Diverse opmerkingen / vragen	51
Alleen geloof	51
Niet onder de wet, maar onder de genade	51
Leren van de wet	52
De wet heeft niets tot volmaaktheid gebracht	53
De wet eist vergelding	53
Spiegelen aan Christus	54
De wet, regel van dankbaarheid?	54
Vrij van de wet	55
Christus voor ogen hebben	56
Rechtvaardig	57
9. Nog een e-briefwisseling	59
10. De wet overtuigt zondaren	65
Wij weten	65
De wet wettig gebruiken	66
Niet voor een rechtvaardige	66
De wet is bestemd voor ...	67
Het evangelie	69
11. Artikel in het Reformatorisch Dagblad	71
12. Antinomiaans	75
Christus centraal	75
Meer dan de wet vervullen	75

Het werk van Christus	76
Dankbaarheid	77
Vrijheid brengt tot dienen uit liefde	77
Wandelen naar de Geest	78
13. Geboden en vrijheid	79
De geboden bewaren (1 Joh. 2:3–4)	79
Het gebod: eer uw vader en uw moeder (Ef. 6:1–3)	80
Ouders gehoorzamen	81
Gebod met een belofte	82
De christelijke vrijheid (Gal. 5:13–15)	82
De wet eist	83
14. De wet houdt zijn kracht	85
De gelovige niet onder het gezag van wet	85
Vrij van de wet	86
De wet heerst over een levend mens	87
Door de wet komt kennis van de zonde	87
De worsteling onder de wet	89
De verlossing	91
15. De gemeente en Israël	93
De gemeente: iets nieuws	93
De wet is weggebroken	93
Christus heeft meer gedaan dan de wet houden	94
De wet bevestigt	94
Vroeger	95
Vroeger veraf, nu nabij	97
Het bloed van Christus	98
Vrede tussen Jood en heiden	99
Een nieuwe mens	100
Eén lichaam	101

Vrede verkondigd	102
De toegang tot de Vader	102
16. Bijbelstudievragen	105

Verantwoording

Ik heb op mijn artikelen 'De christen en de wet', gepubliceerd in de nieuwsbrieven van Heart Cry in de uitgaven van augustus tot en met december 2009, veel reacties gekregen. Dat heeft me verheugd. De reacties lopen uiteen van zeer instemmend tot duidelijk afwijzend. Dat verbaast me niet. Het is een onderwerp dat het leven van de overtuigde en betrokken christen tot in het diepst van zijn wezen raakt. Hoe je ook over dit onderwerp denkt, als je je leven als christen serieus neemt, kun je er niet aan voorbij gaan.

Elke reactie die ik kreeg, is voor mij een oefening geweest voor het aangezicht van de Heer om Hem te vragen wat de ander bezighield. Vervolgens heb ik een antwoord gestuurd, met de Schrift als basis. De Schrift is het enige onafhankelijke ijkpunt, waaraan elke stelling steeds moet worden geijkt. Sommigen hebben daarna hun vragen nog wat toegelicht of ook verdere vragen gesteld. Dat gaf gelegenheid dieper op bepaalde waarheden van de Schrift in te gaan.

Gelet op de achtergrond van hen die hebben gereageerd, is het niet verwonderlijk dat meerdere reacties eenzelfde inhoud hadden, al zijn ze soms anders verwoord. Tegelijk is het opmerkelijk hoe er toch ook veel verschillen in de reacties zijn. Ik heb geprobeerd elke schrijver een persoonlijk antwoord te geven. Het gaat namelijk niet slechts om een leerstelling, maar ook om de persoonlijke beleving ervan. Dat heb ik in de meeste reacties geproefd en ik hoop dat dit ook in mijn antwoorden is doorgeklonken.

Het thema is zo actueel dat de gedachte is opgekomen een boekje te maken met daarin de artikelen, gevolgd door een samenvatting van de correspondentie die daaruit is voortgekomen. Het resultaat hebt u in handen. Meerderen die niet hebben gereageerd, maar met dezelfde vragen zitten, kunnen hierdoor van de correspondentie kennis nemen.

Ik heb de gelegenheid benut om bepaalde dingen die ik in de e-mails heb geschreven aan te vullen en daardoor, naar ik hoop, te verduidelijken. Om de leesbaarheid te bevorderen heb ik in de tekst tussenkopjes geplaatst.

Mocht u na het lezen van dit boekje vragen hebben, mailt u dan gerust naar:

ger.de.koning@gmail.com

Middelburg, voorjaar 2010

1. De christen en de wet

(I) Niet door de wet gerechtvaardigd, maar door geloof alleen

Dat we door het houden van de wet de hemelse zaligheid niet kunnen verdienen, wordt in het algemeen door alle orthodoxe christenen erkend. Er is alleen behoudenis voor hen, die – met oprecht berouw over hun zonden – hun geloof gevestigd hebben op de Heere Jezus Christus. Nu is over dit punt ook weinig verschil van mening mogelijk, als men tenminste naar de Schrift wil luisteren, want daarin wordt een en andermaal verklaard, dat uit de werken der wet geen vlees voor God gerechtvaardigd wordt (zie Rom. 3:20a,28; Gal. 2:16; 3:11; verg. Rom. 4:6; Ef. 2:8–9).

Anders ligt het, als het gaat om de vraag: Hoe is de verhouding van de christen tot de wet in het praktisch leven? Dan constateren we twee opvattingen. Er zijn christenen die de wet zien als het ons opgelegde gebod dat we uit dankbaarheid voor de verlossing hebben te volbrengen. Er zijn ook christenen die de wet beschouwen als niet geldend voor de christen; zij willen leven op grond van genade alleen. Omdat zowel de ene als de andere zienswijze bij oprechte christenen wordt gevonden en men er ook oprecht naar tracht te leven, is het goed om te kijken wat Gods Woord van de wet zegt. Dat willen we in een vijftal artikelen doen.

We weten dat de wet is gegeven bij de berg Sinai (Ex. 19–20), aan het volk Israël, nadat het verlost was uit de slavernij in Egypte (Ex. 12–14). Vóór dat moment was de wet er niet. Dat blijkt uit wat Paulus zegt: ‘Tot de wet was de zonde in de wereld ... Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe’ (Rom. 5:13). Er was dus een periode vóór de wet, waar de dood heeft geheerst. Dat de wet geldt vanaf Mozes, blijkt ook uit het feit dat van hem wordt gezegd dat hij de wet gegeven heeft (Joh. 1:17). De wet met terugwerkende kracht vanaf Adam van toepassing te verklaren, vindt geen grond in de Schrift.

Nu is nog de vraag, waarom de wet dan wel gegeven is. Die vraag stelt Paulus letterlijk in zijn brief aan de Galaten: 'Waartoe is dan de wet' (Gal. 3:19)? Hij geeft zelf direct het antwoord: 'Zij is om der overtreding wil daarbij gesteld.' Dat wil zeggen dat zonden, die er altijd al waren, nu extra zwaar worden aangerekend, omdat er met het begaan van een zonde een uitdrukkelijk gebod wordt overtreden. Een beroep op onwetendheid is niet meer mogelijk, want wat zonde is, staat nauwkeurig in de wet omschreven.

Dat betekent dat iedereen weet wat hij wel en niet moet doen om daardoor te kunnen leven. Het doel van de wet is namelijk, kort samengevat: 'De mens die ze doet, zal daardoor leven: 'Ik ben de HEERE!' (Lev. 18:5). De toevoeging 'Ik ben de HEERE!' benadrukt dat, om met Hem, de levende God, in verbinding te kunnen zijn, de wet gehouden moet worden. Is iemand ooit in verbinding met God gekomen op grond van het houden van de wet? Heeft iemand ooit het leven gekregen door zijn wetsbetrachting? Het getuigenis van de Schrift luidt duidelijk dat er niemand rechtvaardig is en dat allen Gods heerlijkheid derven, dus niet in Gods heerlijkheid binnen kunnen gaan (Rom. 3:23).

Er is één Mens geweest die het leven heeft verdiend: Jezus Christus, de Rechtvaardige. Hij heeft de wet volmaakt gehouden. Maar wat zien we bij Hem? Dat Hij Zich tot een vloek heeft laten maken die het deel is van ieder die niet volhardt in alles wat geschreven staat in het boek van de wet om dat te doen (Gal. 3:10–13). Voor wie erkent dat hij de wet niet kan houden en zich in het geloof aan Christus toevertrouwt als borg voor zijn zonden bij God, is Christus het einde van de wet (Rom. 10:4).

Dit laatste betekent dat tegelijk met de komst van Christus op aarde het einde van de wet is gekomen als middel om gerechtvaardigd te worden. God kan nu iemand alleen Zijn gerechtigheid geven, als die persoon in het geloof erkent dat hij Christus nodig heeft. Voor zo iemand heeft de wet afgedaan als middel om gerechtvaardigd te worden, want die heeft haar doel bereikt zodra erkend wordt dat het onmogelijk is om door haar gerechtvaardigd te worden.

digd te worden. Wie afziet van zijn eigen inspanning en ziet op wat Christus gedaan heeft en dat gelooft, die onderwerpt zich aan de gerechtigheid van God.

(II) De wet: voor Israël én de volken?

In het vorige artikel hebben we gezien dat niet de wet, maar alleen het geloof in Christus de grond is waarop een mens door God voor rechtvaardig wordt verklaard. Wie dat erkent, stemt in met de Schrift, die zegt: 'Doch wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus' (Gal. 2:16).

Een belangrijke vraag die we met betrekking tot de wet kunnen stellen, is: Aan wie is de wet eigenlijk gegeven, voor wie heeft God de wet bedoeld? De vorige keer is al even gewezen op Mozes die bij de berg Sinaï aan het volk Israël de wet heeft gegeven. Dit historisch gebeuren is het antwoord. De wet is aan Israël gegeven. Maar, zal gezegd kunnen worden, wat voor Gods volk in het Oude Testament gold, geldt nu toch voor wat vandaag Gods volk is? Op deze vraag vinden we een duidelijk antwoord in Handelingen 15. (Het is goed dat hoofdstuk eerst te lezen.)

In Handelingen 15 gaat het erom dat vastgesteld wordt dat de behoudenis in niets anders ligt dan alleen in het geloof in de Heere Jezus zonder enige aanvullende voorwaarde. In vers 1 lezen we dat er gelovige Joden, Joodse christenen, uit Judéa in Antiochië waren gekomen. Zij hadden gehoord van Gods werk onder de volken. Deze Joden, die nog leefden in verbinding met de eisen van de wet, waren gekomen om deze eisen op te leggen aan de gelovigen uit de volken. Daarbij verklaarden zij uitdrukkelijk dat het voor de gelovigen uit de heidenen niet mogelijk was om behouden te worden zonder te voldoen aan de eisen van de wet.

De Joodse christenen bleven ijveraars voor de wet. Voor hen was het christendom een voortzetting van het Jodendom, maar nu met het geloof in de Messias Jezus. Voor hen waren de gemeen-

ten onder de volken gemeenten van proselieten, dat zijn tot het Joodse geloof bekeerde heidenen. Zij beschouwden deze gelovigen uit de volken dus als mensen die waren overgegaan naar het Jodendom. Er was voor hen nog niets naast het Jodendom. Maar zij hadden het mis, want het christendom is iets volkomen nieuws dat niets met het Jodendom gemeen heeft.

De verkeerde leer van de Joodse christenen bewerkte een grote discussie en verwarring. Paulus en Barnabas zagen hun werk onder de volken bedreigd en protesteerden krachtig tegen deze valse leer. Gelukkig hadden de broeders in Antiochië zoveel vertrouwen in Paulus en Barnabas dat zij bepaalden dat de twee samen met enkele anderen naar Jeruzalem moesten gaan om deze twistvraag voor te leggen aan de apostelen en oudsten aldaar (vs. 2).

Ook in Jeruzalem was er veel redetwist (vs. 6–7). Nadat Petrus, Barnabas en Paulus hadden gesproken (vs. 7–12), nam Jakobus het woord (vs. 13–18). Hij was de leider van de gemeente te Jeruzalem en had dus een bijzondere plaats. Zijn woorden waren van doorslaggevende betekenis in deze discussie over de betekenis van de wet voor de volken. Zijn grote ijver voor de wet was voor iedereen duidelijk. Als hij zou zeggen dat de volken de wet niet hoefden te houden, zou dat alle ijveraaars voor de wet stil doen zijn.

Jakobus verwijst eerst naar het verslag van Petrus dat 'God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn naam' (vs. 14). Hij bevestigt dit handelen van God met een citaat uit de profeet Amos. Dan komt hij tot zijn oordeel dat luidt: 'Dat men degenen die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere' (vs. 19). Met 'niet beroere' bedoelt hij het opleggen van het juk van de wet. De volken hebben een eigen plaats in de wegen van God, los van de verplichting om Jood te worden en de wet te onderhouden.

Na dit oordeel van Jakobus wordt de uitkomst van het overleg neergelegd in een brief aan de broeders uit de volken (vs. 22–29). De conclusie van het overleg in Jeruzalem is duidelijk: de wet geldt

niet voor gelovigen uit de volken, maar alleen voor Israël, het volk waaraan de wet is gegeven. God heeft de wet nooit aan de volken gegeven. We lezen over 'de heidenen, die de wet niet hebben' (Rom. 2:14). Zij hadden geen enkel deel aan iets van wat God aan Israël had gegeven (Ef. 2:11–12). De wet en Israël horen exclusief bij elkaar (zie nog Hand. 7:53; Rom. 2:17–20; 9:4; Ezech. 20:11). Een combinatie van wet en volken is in de Schrift niet te vinden.

Even een noot tussendoor: Het is goed om op te merken dat de situatie die in Handelingen wordt beschreven, een overgangssituatie is. God verdroeg het nog dat Joden die christen waren geworden, zich aan de wet bleven houden. Hij heeft dit gedrag geduld tot het jaar 70, toen de Romeinen Jeruzalem veroverden en de tempel verwoestten, waarmee er een eind kwam aan de Joodse eredienst. In de gemeente, die bestaat uit alle ware gelovigen, is namelijk geen Jood of Griek (d.w.z. heiden), want zij zijn allen, zonder onderscheid één in Christus Jezus (Gal. 3:28; Kol. 3:11). De Jood die tot geloof in Christus komt, houdt op Jood te zijn, wat betekent dat ook op hem de wet niet meer van toepassing is.

We gaan nog even terug naar de apostelvergadering in Jeruzalem om te horen hoe Petrus dit uitstekend en voor ons heel leerzaam verwoordt in zijn bijdrage aan de bespreking (Hand. 15:7–12). Hij begint met eraan te herinneren hoe God hem als een speciaal instrument heeft ingezet met de bedoeling dat door zijn mond de volken het evangelie zouden horen en geloven. Dat ze inderdaad tot geloof zijn gekomen, heeft God bewezen door aan hen, zo zegt hij, de Heilige Geest te geven, evenals aan 'ons', dat zijn de gelovige Joden. Door Zijn Geest ook aan bekeerde heidenen te geven, heeft God er Zelf getuigenis van gegeven dat Hij hen had behouden (Rom. 8:9; Ef. 1:13). God had hun geloof verzegeld met de Heilige Geest, zonder enige voorafgaande voorwaarde, maar louter op grond van geloof.

Maar ook achteraf, na tot geloof gekomen te zijn, is het onjuist om met aanvullende voorwaarden te komen. Dat laat Petrus zien door te wijzen op de functie en de uitwerking van de wet. Hij

spreekt over de wet als ‘een juk ... hetwelk noch onze vaderen noch wij hebben kunnen dragen’ (vs. 10). Petrus bevestigt hier twee dingen die we eerder hebben opgemerkt. In de eerste plaats bevestigt hij dat de wet is gegeven aan Israël. Hij spreekt immers over ‘onze vaderen’, die niemand anders zijn dan de Israëlieten van voorgaande geslachten, en over ‘wij’, waarmee hij de gelovige Joden bedoelt tot wie hij hier het woord richt inclusief zichzelf. In de tweede plaats bevestigt hij dat de wet niet door een mens is te volbrengen, los van de vraag of hij een gelovige of een ongelovige is.

(III) Welke periode is de wet geldig?

We hebben gezien dat de wet alleen aan Israël is gegeven, dus beperkt tot één volk. Maar er is nog een beperking en dat is de periode waarvoor de wet bepalend is. Dat lezen we in Galaten 3:23–25.

In dit gedeelte stelt Paulus twee tijdperken tegenover elkaar. Het ene tijdperk is dat van de wet, dat wil zeggen de periode waarin God met de mens omgaat op grond van het houden van de wet, dus doen wat de wet zegt. Het andere tijdperk is dat van het geloof, dat wil zeggen de periode waarin God met de mens omgaat op grond van geloof. Het tijdperk van ‘het geloof’ is in wezen het christelijk tijdperk, de periode nadat Christus op aarde is gekomen, Zijn werk aan het kruis heeft volbracht en is teruggekeerd naar de Vader. Daarna is de Heilige Geest op aarde gekomen en is het christendom begonnen.

Het tijdperk van de wet werd gekenmerkt door strikte inzettingen die God aan Zijn aardse volk Israël had opgelegd. Voor de Jood was dat een juk, hij leed daaronder als een ‘in bewaring’ gestelde, dus als een gevangene (Gal. 3:23a). Het benam hem elke vrijheid van handelen, zijn hele leven werd erdoor geregeld. Op straffe van de dood moest hij zich daaraan houden. Tegelijk was de wet als gevangenis ook een bescherming die hem ervan weerhield

zich te vermengen met de volken om hem heen (zie Ef. 2:14). Maar het tijdperk van de wet was begrensd. Dit tijdperk liep 'tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden' (vers 23b), dat wil zeggen tot de openbaring van het voorwerp van het geloof, dat is de Heere Jezus Christus. Met Zijn komst is er een nieuw tijdperk aangebroken.

Het is ook goed om nog even te kijken naar het woord 'tuchtmeester' dat Paulus in dit gedeelte als beeld voor de wet gebruikt (vs. 24a). Een 'tuchtmeester' is een kinderoppasser, iemand die toeziet op het lichamelijk welzijn van een kind dat aan zijn zorg is toevertrouwd. Dat is de functie van de wet. Dat de wet een tuchtmeester tot Christus is, betekent niet dat de wet de weg naar Christus wijst. Dat de wet een tuchtmeester tot Christus is, markeert een periode in de heilsgeschiedenis waarin God door middel van de wet het leven van Zijn volk Israël regelde. Deze periode is met de komst van Christus geëindigd.

In die periode is gebleken dat de mens een onverbeterlijke zondaar is, waardoor het oordeel van God onafwendbaar over hem moet komen. Om aan dit oordeel te ontkomen, is geloof in Christus en Zijn verzoeningswerk aan het kruis noodzakelijk. Nu de Heere Jezus Zijn werk aan het kruis heeft volbracht, is het mogelijk op grond van geloof in Hem voor God gerechtvaardigd te worden (vs. 24b). Die mogelijkheid is er alleen door het geloof, nooit meer door de wet, nooit meer door enige inspanning van de mens. God handelt sinds het volbrachte werk van Christus niet meer met de mens op grond van de wet, maar uitsluitend op grond van het geloof.

Daarom kan gezegd worden in vers 25: 'Maar nu het geloof gekomen is zijn wij niet meer onder een tuchtmeester.' Nogmaals: met 'het geloof' wordt het tijdperk van het geloof bedoeld. De wet heeft haar tijd gehad. De Galaten moesten hiervan diep doordrongen raken en in dit besef de leringen van de Joodse dwaal-leraars van zich afschudden. Ook voor ons als christenen is het

belangrijk dit te beseffen. De wet is een gevangenis die de mens die zich daaronder stelt, elke vrijheid beneemt. Door het geloof in Christus wordt een mens uit die gevangenis bevrijd.

Als dan de wet toch weer als leefregel wordt genomen, betekent dit een terugkeer naar het tijdperk van de wet en een terugkeer in de gevangenis. Wie dat doet, berooft zichzelf van de vrijheid die hij door het geloof in de Heere Jezus heeft gekregen en hij berooft zichzelf van elke zegen in Christus die door het geloof in Hem zijn deel is (Gal. 5:4a). In het volgende gedeelte van dat vers zegt Paulus tot de *gelovige* Galaten dat dit het gevolg is van hun gerechtvaardigd willen worden door de wet. Dat houdt tevens in dat ze daarmee vervallen van de genade. Hier staat dat de gelovige die de wet wil houden, dat doet om daardoor gerechtvaardigd te worden, hoezeer hij misschien ook heel oprecht het tegendeel beweert. Het gaat echter niet om de motieven van de gelovige om de wet te houden, maar om wat de wet is en waarvoor God hem heeft gegeven.

We hebben al gezien dat niemand de wet kon en kan houden en dat het daarom onmogelijk was en is daardoor gerechtvaardigd te worden. Nu zien we dat wie als gelovige de wet wil houden, weer precies dezelfde grond voor God inneemt, namelijk om daardoor gerechtvaardigd te worden. Maar het verandert niets aan het feit dat wie op welke wijze ook de wet wil houden, zich onder de vloek stelt. Eerder in de brief aan de Galaten heeft Paulus gezegd: 'Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek' (Gal. 3:10). Wie Gods wet serieus neemt, zal daarmee instemmen.

De christen leeft niet meer in verbinding met de wet, maar in verbinding met Christus. Hij is niet meer onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6:14). Genade betekent helemaal niets van zichzelf te verwachten en zich helemaal aan God uit te leveren. Alleen onder de genade is er kracht om voor God te leven.

(IV) Hoe het kan dat de christen niet meer onder de wet is?

Even voor de duidelijkheid: Paulus zegt nergens dat de wet niet goed is. Integendeel, hij stelt duidelijk: 'De wet is dus heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed' (Rom. 7:12). Hoe zou iets dat van God komt, slecht kunnen zijn? Wat is er dan niet goed? Het is niet goed om de wet te gebruiken als een middel om gerechtvaardigd te worden. Wie dat probeert, ontdekt zijn zondigheid en zal moeten erkennen dat hij de dood verdient.

Dat is wat Paulus in Galaten 2:19 zegt: 'Ik ben door de wet aan de wet gestorven.' Hij erkent het doodsoordeel over zichzelf dat in de wet besloten ligt. Door dit te erkennen neemt hij de wet volkomen serieus. Hij erkent het gezag van de wet. De wet heeft hem duidelijk gemaakt wat zonde is, want door de wet komt kennis van de zonde (Rom. 3:20; 7:7). Hij erkent ook de sanctie op de zonde: de dood (Rom. 6:23), zoals elders staat, dat wie de wet overtreedt, zonder ontferming sterft (Hebr. 10:28; zie ook Rom. 4:15; Jak. 2:10–11). De wet wordt niet voor niets 'de bediening van de dood' en 'de bediening van de veroordeling' genoemd (2 Kor. 3:7,9).

Met deze instemming van het rechtvaardig oordeel over hem als zondaar, zegt Paulus tegelijk dat de wet vanaf dat moment niets meer over hem heeft te zeggen. Want wat voor effect kan de wet hebben op iemand die gestorven is? Zo iemand kan toch niet meer worden aangesproken met 'gij zult' en 'gij zult niet'?

In Galaten 2:19–20 legt Paulus uit hoe hij aan de wet is gestorven en hoe het nu met hem is: 'Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.' Hij zegt daarmee dit: Wat betreft mijn oude mens, mijn oude 'ik',

ben ik met Christus gekruisigd; maar ik heb ook een nieuwe 'ik', dat is mijn nieuwe leven, dat leeft door het geloof. Vandaar dat hij zegt: 'Dat leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.' Ziende op de Heere Jezus Christus, de Zoon van God, is er altijd kracht om 'voor God te leven'.

Dat de dood van de wet vrijmaakt, wordt ook helder voorgesteld in Romeinen 7:1–6. Het betoog is daar dat het voor iedereen duidelijk is dat een wet heerst over een mens, zolang hij leeft. Het is onzinnig om iemand, die bijvoorbeeld een verkeersovertreding heeft begaan, maar daarbij zelf om het leven is gekomen, nog een boete op te leggen. Een boete krijgt iemand die aansprakelijk kan worden gesteld voor de begane overtreiding en daarvoor ook kan boeten. Bij een dode is dat onmogelijk. In de rechtspraak vervalt dan ook elke aanklacht tegen een persoon als deze gestorven is.

Paulus illustreert dit in Romeinen 7 met het voorbeeld van een huwelijk (vs. 1–3). Hij stelt dat naar de wet een huwelijksverbintenis geldt, zolang beide partijen in leven zijn. Er is maar één manier waarop deze verbinding verbroken wordt en dat is als een van de partijen sterft. Dan pas is de vrouw vrij van de wet die haar aan haar man bond en mag zij met een ander trouwen. Ze is een overspeelster als ze, terwijl haar eerste man nog leeft, toch de vrouw van een andere man wordt.

Als Paulus dit in de verzen 4–6 gaat toepassen op de verbinding tussen de gelovige en de wet, zegt hij het als volgt. Volgens de wet moest de zondaar gedood worden. Dat is met de gelovige gebeurd. Hij is voor de wet gedood door het lichaam van Christus (vs. 4a). Dat wil zeggen dat toen Christus stierf, hij stierf. Maar Christus is uit de doden opgewekt. De gelovige staat dan ook niet meer in verbinding met de wet, maar met een opgestane Christus, Die ook niets meer met de wet van doen heeft. De wet is op Hem immers ten volle uitgeoefend? De gelovige is dan ook niet meer verbonden aan de wet, maar aan een opgestane Christus,

waardoor hij voor God vrucht kan dragen. Deze vrucht wordt in de gelovige bewerkt door de Geest van God (Gal. 5:22), Die in de gelovige is komen wonen, nadat hij het evangelie van zijn behoudenis heeft aangenomen (Ef. 1:13).

Als de Geest in de gelovige woont, betekent dit dat hij zich door de Geest moet laten leiden en door de Geest moet wandelen (Gal. 5:16). Wie zich door de Geest laat leiden en door de Geest wandelt, wordt uitgetild boven het bezig zijn met zichzelf, met de wet en met het vlees. 'Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet' (Gal. 5:18). De Heilige Geest is op aarde gekomen, niet om de gelovige de kracht te geven om de wet te volbrengen, niet om hem bezig te doen zijn met de wet en daardoor met zichzelf, maar om hem alles over Christus bekend te maken en Hem te verheerlijken (Joh. 16:13–15).

Overigens betekent dit dat wie zich door de Geest laat leiden tegelijk alle heilige eisen van de wet vervult (Rom. 8:4). Nooit zal de Geest iemand brengen tot het overtreden van enig gebod van de wet. Het doen wat de wet zegt, is als het ware het automatisch gevolg van het gericht zijn op Christus. Maar het gaat erom dat de wet de gelovige bezig doet zijn met zichzelf, terwijl de Geest de gelovige bezig doet zijn met Christus.

(Slot) Het juiste gebruik van de wet en Christus als leefregel

Over het juiste gebruik van de wet worden we niet in het onzekere gelaten. Door Gods Geest geïnspireerd legt Paulus dat in 1 Timotheüs 1:8–11 duidelijk uit. Deze verzen zijn van enorme betekenis voor de christen. We krijgen daar onderwijs over een 'wettelijk' of 'wettig' gebruik van de wet, dat wil zeggen een gebruik van de wet dat in overeenstemming is met de bedoeling ervan. Als we dit onderwijs begrijpen, worden we ervoor bewaard de wet verkeerd te gebruiken en zullen we niet met de wet omgaan op een manier waarvoor de wet niet bedoeld is.

Het eerste dat Paulus erover zegt, is dat hij wil dat iemand die de wet gebruikt, 'weet dat den rechtvaardigen de wet niet is gezet'. Een rechtvaardige is iemand die door het geloof in Christus door God voor rechtvaardig is verklaard (Rom. 4:5; 5:1,9). Op zo iemand kan de wet van God niet meer van toepassing zijn, omdat Christus hem van al zijn zonden heeft bevrijd door er Zelf het oordeel over te dragen. De eis van de wet heeft zijn volle uitwerking gehad in Christus toen Hij in de dood ging. Wie in Hem gelooft, is met Hem in Zijn dood gestorven.

Elke gelovige is een 'rechtvaardige' en heeft als zodanig niets meer met de wet te doen als een middel waardoor zijn verhouding met God wordt geregeld. Maar de wet is van God en daarom nuttig als ze op de juiste wijze wordt gebruikt en wel voor het geweten van de zondaar. De zondaar kan er door worden overtuigd dat hij een zondaar is. Paulus laat enkele categorieën zondaars de revue passeren en sluit af met een allesomvattende categorie ('en zo er iets anders ... is', vs. 10). Uit de lijst met zondaars blijken zowel de innerlijke verdorvenheid van de mens en zijn vervreemding van God, alsook de daden die daaruit voortkomen. Al die daden zijn rechtstreekse overtredingen van bepaalde geboden van de wet.

De zonden die in dit gedeelte worden genoemd, worden echter niet alleen door de wet veroordeeld. Ze zijn ook in strijd met de gezonde leer van het Nieuwe Testament. Paulus besluit de lijst dan ook *niet* met: zo er iets anders tegen *de wet* is, maar met: 'zo er iets anders tegen de gezonde leer is'. Het is heel belangrijk dat te zien. De gezonde leer is een veel hogere maatstaf om te bepalen wat zonde is dan de wet. In de gezonde leer wordt de heiligheid van God volkomen gehandhaafd. Die leer is rein en zuiver en volkomen in overeenstemming met 'het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods'. God is de zalige God die alle zaligheid in Zichzelf vindt, maar die ook mensen door het evangelie wil laten delen in Zijn zaligheid.

Dit evangelie gaat ver boven de wet uit. In het evangelie spreekt God niet in donder en bliksem vanaf de Sinai, maar in de volheid van Zijn genade en waarheid in Christus om verloren zondaars barmhartigheid te bewijzen. Bij Sinai was Gods volheid niet te zien. Daar maakte Hij Zich bekend in Zijn eisen. De heerlijkheid van God daarentegen is het geheel van al Zijn volmaaktheden, die zichtbaar geworden zijn in het leven van de Heere Jezus op aarde en bovenal op het kruis. In 'het Evangelie der heerlijkheid' wordt de heerlijkheid van God geopenbaard in Christus (2 Kor. 4:4). Daarvoor zijn de ogen van de gelovige geopend. De schitterende uitwerking van dit evangelie is dat de gelovige die zich bezighoudt met de heerlijkheid van Christus, steeds meer in overeenstemming met Hem veranderd wordt (2 Kor. 3:18).

Dat brengt tot Christus als leefregel, dat wil zeggen dat niet een lijst van geboden (en nog veel minder van verboden) de leefregel is, maar een Persoon. Hoe de christen tot eer van God kan leven leert hij niet uit de wet, maar door te kijken naar Christus. De Heere Jezus heeft laten zien hoe God aanbeden en gediend moet worden. Heeft de Heere Jezus Zich dan niet aan de wet gehouden? Natuurlijk en volmaakt. De christen is echter niet gered door de wetsbetrachting van de Mens Jezus Christus. Omdat Hij de wet volmaakt heeft gehouden, had Hij het leven verdiend. Als Hij echter zonder te sterven het leven was ingegaan, waren wij voor eeuwig verloren, veroordeeld door dezelfde wet die Hij volmaakt heeft gehouden.

Daarom is het zo indrukwekkend om te zien dat Christus veel meer heeft gedaan dan de wet eiste. Hij spreekt over een gebod dat Hij van de Vader heeft ontvangen dat Hij Zijn leven zou afleggen, opdat Hij het weer zou nemen (Joh. 10:18). Waar vraagt de wet dat van Hem? Nergens, want daarover staat niets in de wet. Het afleggen van Zijn leven heeft ons bekend gemaakt, niet met Zijn gehoorzaamheid aan de wet en met God als Eiser, maar met Zijn liefde en met God als Gever (zie Joh. 4:10).

Wat mag er nu van de christen, die de Heere Jezus kent en Hem als zijn leven heeft ontvangen (1 Joh. 5:11–12), worden verwacht? Dat hij het leven voor de broeders aflegt (1 Joh. 3:16). Waar vraagt de wet dat van de christen? Nergens, want daarover staat niets in de wet. Op gelijke wijze leren we ook van Hem – en niet uit de wet – hoe we elkaar moeten vergeven: ‘Zoals ook Christus u vergeven heeft, zo ook u’ (Kol. 3:13). Het gaat om wat de christen van Christus heeft gehoord en door Hem geleerd is (Ef. 4:20–21).

Dit handelen van Christus komt in de christen tot uiting als hij het gevoel en de gezindheid van Christus heeft. De gezindheid van de wet brengt tot elkaar bijten en opeten (Gal. 5:15); de gezindheid van Christus brengt tot een wegcijferen van zichzelf voor anderen: ‘Want dat gevoel en zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was; Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn; Maar heeft Zichzelve vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mens gelijk geworden; En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelve vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, tot den dood des kruises’ (Fil. 2:5–8). Deze Heiland is het voorbeeld, de leefregel voor de christen!

2. Een e-briefwisseling

Voordat ik de samenvatting van de correspondentie aan u voorleg, wil ik u graag eerst kennis laten nemen van een correspondentie die ik enkele maanden eerder heb gevoerd met iemand die met hetzelfde onderwerp worstelde. Ik heb gevraagd of ik deze correspondentie openbaar mocht maken, omdat daarin voor veel andere christenen met eenzelfde achtergrond veel dingen op een herkenbare manier naar voren komen. De zuster met wie ik deze correspondentie heb gevoerd, heeft haar toestemming gegeven, waarvoor ik haar dankbaar ben. Het is ook haar wens dat de lezer erdoor wordt gediend.

Beste meneer de Koning,

Ik heb u een tijdje geleden gesproken over enkele vragen over de Romeinenbrief. Nu zit ik bij Romeinen 14 en loop eigenlijk weer een beetje vast. Het eerste gedeelte over niet oordelen en minachten, en niet proberen de ander te overtuigen van je gelijk, is me helder, hoewel ik daarin nog heel wat heb te leren in de praktische toepassing ervan. Hoe dan ook, ik wil me onder leiding van de Geest hiervoor inspannen. (Ik ben immers van Christus! vers 8.)

Vanaf vers 13 loop ik vast, ik weet niet hoe ik dit praktisch moet toepassen. Het zit namelijk zo dat ik in een kerkelijke gemeente zit, waarin het 'geen aanstoot' geven heel vaak gebruikt wordt (naar mijn mening) om elkaar allerlei dingen op te leggen.

Om een voorbeeld te geven: Vrouwen mogen geen broeken dragen. Niet zozeer omdat dat duidelijk in de bijbel staat, maar meer omdat wij ons daar in onze cultuur mee onderscheiden van 'de wereld'. Als je die opvatting niet deelt, moet je je er toch aan houden, want je mag een andere broeder die die opvatting wel heeft, geen aanstoot geven. (Het 'geen aanstoot'

geven komt bij mij inmiddels over als een dreigement.) En deze redenering wordt op heel veel bijzaken of uiterlijke zaken toegepast.

Om bij het voorbeeld van de broek te blijven: Zelf voel ik me vrij om een broek te dragen (en nog heel veel gemeenteleden met mij). Ik heb het lange tijd niet gedaan uit angst voor oordeel van gemeenteleden (dus niet uit liefde), maar na mijn bekering ben ik het op een gegeven moment wel gaan doen. Misschien gedeeltelijk omdat ik het gewoon zat was (dat is waarschijnlijk geen goed motief), maar ook omdat ik merk dat jongeren uit mijn gemeente getrokken worden naar het evangelie, doordat ze zien dat er gelovigen zijn die in vrijheid leven. Het leven met Christus wordt voor hen iets bevrijdends in plaats van een leven met allerlei regels als raak niet, smaak niet en roer niet aan. (Kol. 2:21). Ik heb al regelmatig getuigenissen van jongeren gehoord die juist doordat ze een bevrijdende, (maar geen losbandige) levenswandel zagen bij andere jonge gelovigen, zelf de Heer zijn gaan zoeken en tot geloof zijn gekomen.

Aan de andere kant weet ik dat er mensen zijn die het erg vinden dat ik broeken draag, ook al heeft nog nooit iemand (behalve mijn moeder, als opvoeder) mij daar persoonlijk op aangesproken. Deze mensen belijden zelf meestal niet dat ze Jezus als Heer kennen en vieren zelf geen Avondmaal, maar misschien zijn er ook wel mensen die Jezus wel aangenomen hebben en er verdriet van hebben. Ik weet het niet precies omdat ik er nog niet persoonlijk op aangesproken ben. Ik weet dus ook niet precies of ik medegelovigen echt tot struikelblok ben in hun groei in Christus (Rom. 14:15). Dat zou ik niet op mijn geweten willen hebben!

Dat voorbeeld van die Afrikaanse broeder die u geen ei zou voorzetten, vind ik prachtig. Zelf hebben mijn man en ik wel eens een broeder en zuster uit de Oekraïne te gast gehad, en toen hebben wij ze om dezelfde reden geen wijn aangeboden

bij de maaltijd omdat zij dat als een verleiding zien, terwijl wij zelf bij de zondagse maaltijd wel altijd wijn drinken. (Zij vieren Avondmaal met druivensap.) We hebben dit met alle liefde zo gedaan.

Maar voor de regels in mijn eigen gemeente voelt het heel anders.

Paulus roept in 1 Korintiërs 10:32-33 op om net als hij, in alles te proberen allen tevreden te stellen. En niet je eigen voordeel te zoeken maar dat van velen, opdat zij behouden worden. Ik voel eerlijk gezegd weerstand tegen deze tekst. Natuurlijk heb ik er veel, zo niet alles voor over dat anderen behouden worden. Maar ik heb het idee dat die mensen om wie het gaat niet wel of niet behouden worden door mijn kleding. Maar het kan zijn dat in dezen mijn vlees de overhand heeft.

Wat er in mij opkomt, is: ik kan het gewoon niet iedereen naar de zin maken. Als ik een broek draag (ik doe dit trouwens niet naar de kerkdiensten vanuit de motivatie om geen aanstoot te geven, enkele broeders zouden spontaan een hartaanval krijgen) word ik door een gedeelte van de gemeente beoordeeld als een vleselijk wandelend kind van God (of misschien wel als geen kind van God).

Maar als ik altijd volgens de normen van de kerkenraad gekleed ga (stijlvol en stemmig) voel ik me sowieso erg ongelukkig omdat ik me niet thuis voel in die kleren. Dat vind ik overigens geen doorslaggevend argument omdat of ik me gelukkig voel in mijn kleren uiteindelijk ondergeschikt is aan het behoud van anderen.

Wat voor mij een belangrijkere motivatie is, is dat als ik me altijd aanpas aan de kledingregels van de reformatorische subcultuur, dat ik dan naar anderen de boodschap afgeef dat je als christen je aan die 'kledingwetten' moet gaan houden. Waarvoor ze soms bij voorbaat al afhaken. Dat wil ik ook zéker niet.

Ik weet niet of u nog wijs kunt worden uit dit verhaal. Ik wil met dit voorbeeld duidelijk maken dat ik worstel hoe ik God kan gehoorzamen in wat Hij van mij vraagt in Romeinen 14:13-23 en ook Kolossenzen 2: 20-23, Galaten 4:9 e.v.

Mijn man (mijn hoofd) is overigens van mening dat ik gewoon vrolijk en eigentijds (maar wel zedig natuurlijk) gekleed moet gaan. Andere gemeenteleden 'nemen' volgens hem teveel aanstoot aan dingen. Maar ik blijf er toch nog wel mee worstelen.

Met vriendelijke zustergroet,

Dag ...

Bedankt voor je verhaal. Het is heel herkenbaar. Ik ga er toch wat uitvoerig op in, omdat het om meer gaat dan een kledingkeuze en het daarin rekening houden met anderen.

Onze kinderen zijn op reformatorische scholen geweest. Ik ben blij met de regels die ze hadden aangaande respect voor Gods Woord en omgangsvormen. De kledingvoorschriften heb ik geaccepteerd als iets dat de school belangrijk vond. Vroeger werd er naar school een uniform gedragen. Waar ik echter enorme moeite mee had en heb, is de betekenis die aan dit voorschrift wordt gegeven. Het is, zoals jij ongeveer schrijft, om zich daardoor van de 'goddeloze en zedeloze wereld' te onderscheiden. Het is echter uiterst misleidend te menen dat uiterlijk gedrag dat onderscheid toont. In de praktijk is het helaas vaak de maatstaf waarnaar dingen worden beoordeeld. Dat is het gevolg van de prediking van de kerk waaraan de school is gerelateerd. Die prediking gaat uit van de wet als leefregel voor de mens.

Deze leer wordt ook doorgetrokken in de politiek. Als de SGP aan de macht zou zijn, zouden bijvoorbeeld alle zwembaden op zondag gesloten worden, de koopzondagen afgeschaft enz. Ik zeg niet dat de zondag niet een speciale dag is, maar dat is hij voor het kind van God en niet voor de wereld. De wereld wordt nog

niet geregeerd door de Heer Jezus, maar door de overste van de wereld. Het is onzinnig ongelovigen te verplichten zich te houden aan Gods geboden. Onze opdracht in de wereld is niet om de wereld aan Gods geboden te onderwerpen, maar te getuigen dat er redding van Gods oordeel is door belijdenis van zonden en geloof in het door Christus volbrachte werk aan het kruis. Dat werk was nodig omdat niemand de wet heeft kunnen houden. En Hij Die als Enige de wet volmaakt heeft gehouden en dus het leven in de ware zin had verdiend, is vrijwillig in de dood gegaan om hen die de dood verdienen vanwege hun overtreden van Gods geboden het leven te geven.

Het gevolg is dat wie in Hem gelooft, niet meer onder de wet, maar onder de genade staat (Rom. 6:14). Leven in geloof staat haaks op leven volgens de wet. Die twee zijn niet met elkaar te combineren. Denken dat je als gelovige de wet kunt houden, is een miskennis van de bedoeling van de wet. Je vindt dit op duidelijke wijze in de brief aan de Galaten. Ik wil je aanraden na de brief aan de Romeinen die brief te gaan bestuderen. Mijn commentaar daarop kun je ook downloaden van de site van Heart Cry of van www.oudesporen.nl onder 'publicaties Ger de Koning'.

Het beoordelen van het uiterlijk, waaronder de kledingvoorschriften, om daaraan iemands geestelijke toestand af te meten, is een uiterst kwalijke zaak. Ik zeg niet dat het uiterlijk onbelangrijk is. Elke toegewijde christen zal rekening willen houden met alles wat de Schrift over het uiterlijk zegt. Daarbij is ook nog van belang het onderscheid te zien tussen wat God tot Israël heeft gezegd en wat Hij tot de gemeente zegt. Dat is een onderwerp apart, maar wel heel belangrijk voor het begrijpen van Gods wil. Het hele vraagstuk dat jij naar voren brengt, vloeit daaruit voort. Het gaat om een leven onder de wet of onder de genade.

Het is echt verkeerd om anderen op te leggen wat jij zelf in de Schrift hierover hebt gelezen en wat jij in je eigen leven wilt toe passen uit liefde voor de Heer Jezus. Zaken als kleding en de auto waarin je rijdt, zijn zaken tussen jou en de Heer. Die mag een an-

der niet voor jou uitmaken. Mensen die voor jou willen regelen hoe je eruit moet zien, hebben vaak helemaal geen geloof. Wet-ticisme wordt niet gekenmerkt door geloof in de Heer Jezus en kijken naar Hem en leren van Hem, maar kijken naar anderen om te zien of ze wel voldoen aan wat volgens hen de wet voorschrijft. Deze bemoeizucht wordt met allerlei vrome argumenten omge-ven, maar het is geen werk van Gods Geest.

Om te beoordelen of zulke bemoeienissen naar de wil van de Heer zijn, kun je kijken wat de uitwerking is. Aan de vruchten ken je tenslotte de boom. Brengen dergelijke geboden hen die zich daaronder stellen of die ze aan anderen opleggen, dichter bij de Heer? Wordt er meer van Christus in hun leven zichtbaar? Openbaart de vrucht van de Geest (liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing, Gal. 5:22) zich in dergelijke levens? Of zie je toch wel vaak een elkaar benijden en bijten en opeten (Gal. 5:15)?

Het is een grote oneer voor God en het werk van Zijn Zoon om het uiterlijk tot norm van beoordeling te maken. Als jij in overleg met de Heer (en ook nog eens met instemming van je man) je vrij voelt om een broek te dragen, mag niemand zich tussen jou en de Heer plaatsen en jou je vrijheid betwisten of verbieden. Je bent geen aanstoot of ergernis voor anderen. Dat anderen zich daaraan ergeren, heeft te maken met hun verkeerde kijk op de vrijheid die er in Christus is. Zoals je zelf al aangaf, heeft dat niets met losbandigheid te maken. Inderdaad kunnen we de vrijheid misbruiken en het vlees of de eigen wil daardoor de ruimte geven. Dat moeten we ons steeds bewust blijven en dat geldt niet alleen voor wat je draagt, maar veel meer voor allerlei andere dingen die je zou willen. Het gaat om het motief.

Mensen die jou de vrijheid misgunnen die jij in Christus hebt, hebben vaak zelf een diep geestelijk probleem. Het is goed daar oog voor te hebben. Hun opmerkingen of soms zelfs beschuldigingen, mogen we met de zachtmoedigheid en liefde van de Heer Jezus

beantwoorden. Misschien dat zij dan ook gaan zien wat Christus voor hen heeft gedaan en wat het betekent te leven in een levende relatie met Hem.

Ik wens je van harte Gods hulp toe in je leven met de Heer Jezus. Fijn dat je het wilt leven tot Zijn eer. Dat zegent Hij, zowel voor jezelf alsook voor anderen. Mocht er iets zijn wat niet duidelijk is, laat het gerust weten.

Hartelijke groeten,

Ger de Koning

Beste meneer De Koning,

Dank u wel voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb nu een moment tijd gevonden om te reageren, want het is me wel ge-deeltelijk, maar nog niet helemaal duidelijk.

Wat ik eruit begrijp, is dat de ene christen nooit de andere christen iets op kan leggen, omdat hij daarmee andermans vrijheid in Christus beperkt. Dus iemand kan niet tegen u of mij zeggen: je mag geen ei eten of een broek dragen of vrolijk gekleed gaan want ik neem daar aanstoot aan. Dan zou je handelen op een manier waar in Kolossenzen 2 voor gewaar-schuwd wordt, en daarmee probeer je een broeder onder de wet te brengen, terwijl hij onder de genade is.

In mijn situatie weet ik niet concreet iemand die geestelijk niet kan groeien door het dragen van een broek simpel omdat ik er nog nooit direct op aangesproken ben. Dus voel ik me vrij om het te blijven doen. Maar aan de andere kant betekent het bij ons in een zeer traditionele gemeente wel dat je soms opvalt (en misschien choqueert, zonder dat je het daarom doet) als je afwijkt van de rest. Hoewel ik daar soms zeer goede redenen voor kan hebben tussen mezelf en de Heer, weet ik ook dat het wel onrust, ergernis, roddel e.d. kan veroorzaken.

Ik ga bijvoorbeeld bewust niet stemmig gekleed aan het avondmaal, omdat mijn hart verheugd is dat ik mijn verlossing door het offer van de Heer mag gedenken, en ik het avondmaal niet zozeer als een begrafenismaal zie (wat bij sommige broeders/zusters wel het geval is).

Ik ben op bovenstaande wel aangesproken door een ouderling. Hij vond mij er te 'leuk' uitzien tijdens een avondmaalsdienst. Even letterlijk zwart-wit gezegd, had ik witte kleren aan en vond hij dat zwart gepast is bij het gedenken van de dood van de Heer. Ik heb toen uitgelegd waarom ik geen zwarte kleren aantrek, en hij bleef bij zijn visie. Hoewel we uiteindelijk wel vriendelijk uit elkaar zijn gegaan, ben ik me blijven kleden zoals ik altijd al deed.

(Als ik met een diep decolleté of minirok naar de kerk was gegaan en mijn broeder had mij aangesproken omdat mijn kleding een seksuele verleiding voor hem was geweest, had ik mijn kleding uiteraard aangepast. Ik wil een ander niet verleiden tot seksuele onreinheid. Maar van onzedigheid is absoluut geen sprake in deze situatie. Maar nu verleid ik hem misschien tot oordelen?)

Handel ik daarmee niet tegen Romeinen 14: 19-21? En is de eventuele zonde van oordeel/ergernis dan voor mijn broeders verantwoordelijkheid? Voor welke situaties binnen mijn gemeente zouden deze verzen dan wel gelden? Weet u een dichtbij-huis voorbeeld? Ik vind het nog steeds lastig om de toepassing in mijn concrete leven dan wel te maken.

Misschien stel ik erg lastige vragen?

Met vriendelijke zustergroet,

Dag ... ,

Ik kan me voorstellen dat het een moeilijke situatie voor je is. Het klopt dat je een andere christen nooit jouw wil kunt opleggen. Dat kun je wel met je eigen kinderen, en dat ook nog maar tot een bepaalde leeftijd.

Ook de kerk mag niet heersen. Als het toch gebeurt en je merkt dat jou de vrijheid in Christus wordt betwist, mag je je afvragen of dit 'kerk-zijn' naar Gods gedachten is. Zeker zijn er in de gemeente oudere gelovigen die zorg hebben voor anderen (1 Thess. 5:12). Zij zien toe op het geestelijk welzijn van de gelovigen. Het kan zijn dat zij in de kleding iets opmerken wat mogelijk wijst op een afwijken van de Heer. Maar dat zit hem niet in de kleur van je kleding, maar in wat de Bijbel onzedig noemt. Je hebt dat zelf ook genoemd. Dat is het criterium.

Het uiterlijk is dus niet onbelangrijk, maar er wordt veel te veel naar gekeken en geoordeeld. Die geest is niet goed en daar kun je ook niet in meegaan, als je wilt groeien in een eigen relatie met de Heer. Je kunt je ook aanpassen, maar ik denk, als ik je goed aanvoel, dat je dan een gevangene wordt van het denken van mensen. Mensen mogen niet de norm van jouw omgang met de Heer zijn.

Hartelijke groeten en sterkte,

Ger de Koning

Goedemorgen,

Uw mails hebben me geholpen om mijn gedachten tot rust te brengen over dit onderwerp. God kent mijn motieven en als ik een broeder of zuster belemmer in zijn of haar geloof, zal God mij dat vast duidelijk maken. Hij weet dat ik geen struikelblok zou willen zijn.

...

Een hartelijke groet weer,

Na deze e-briefwisseling wil ik nu ingaan op de diverse reacties die ik op de artikelen 'De christen en de wet' heb ontvangen. Ik doe dat door eerst een reactie in de vorm van een opmerking of een vraag weer te geven. Dat kan een letterlijke opmerking of vraag zijn, het kan ook een algemene weergave van de inhoud ervan zijn. Na de vraag of opmerking volgt mijn antwoord.

3. De olijfboom

Opmerking: In Romeinen 11:17-20 is de olijfboom een beeld van Israël en wordt duidelijk dat de gemeente is ingelijfd bij Israël. Dat betekent dat de wet op de christen van toepassing is.

Antwoord:

We hebben hier een belangrijk punt. Ik wil daar dan ook mee beginnen, want als we goed begrijpen wat de olijfboom voorstelt, zullen meerdere gedeelten die over het verschil tussen de gemeente en Israël gaan ook duidelijk worden – en daarmee de plaats van de wet.

We zullen deze verzen en ook de verzen eromheen (want het is altijd belangrijk een vers of verzen in hun verband te bezien) nader gaan bekijken. Ik ga daarom in op het gedeelte Romeinen 11:15-24.

Israël verworpen en weer aangenomen

Ik begin met vers 15, omdat dit de inleiding vormt op het onderwerp. De verwerping waarover het in vers 15 gaat, is de verwerping van Israël. Israël is door God verworpen (hoewel niet definitief!), omdat het volk Hem heeft verworpen en ook de door Hem gezonden Messias, de Heer Jezus. Het gevolg van die verwerping betekende dat het aanbod van verzoening naar de wereld, de volken, kon uitgaan.

Met Israël als natie heeft God op dit moment geen openlijke bemoeienis. Het volk is nu Lo-Ammi, dat betekent 'niet Mijn volk' (Hos. 1:9). Als Israël weer als volk zal zijn aangenomen (en dat zal gebeuren), dan zal dat, zoals aan het eind van vers 15 staat, niets anders zijn dan leven uit de doden (zie Ezech. 37:1–14).

Wortel en takken

Maar is God, omdat Hij Israël terzijde heeft moeten schuiven, nu zonder getuigenis op aarde? God wil immers een volk op aarde hebben, waarvan Hij verlangt dat het van Hem getuigenis aflegt door Zijn deugden te verkondigen. Nee, God is niet zonder getuigenis op aarde. Dat getuigenis is in deze tijd de christenheid. Israël moest getuigenis afleggen van de ene ware God en faalde. De christenheid is voor Israël in de plaats gekomen en moet getuigenis afleggen van de drie-enige God.

Maar zal de christenheid het er beter vanaf brengen dan Israël? Dat is de grote vraag. Het antwoord wordt door Paulus gegeven in het gedeelte dat vanaf vers 16 volgt. Hij spreekt eerst over eerstelingen en deeg. Eerstelingen zijn de eerste vruchten van de oogst. Die zijn heilig, dat wil zeggen afgezonderd voor de HEERE. Van deze eerstelingen, bijvoorbeeld de eerste opbrengst van de tarwe, wordt deeg gemaakt. Dit deeg was dan automatisch ook heilig. Hij vervolgt deze gedachte in het voorbeeld van de wortel van een boom en zijn takken. Als de wortel heilig is, zijn ook de takken, die vanuit de wortel worden gevoed, heilig. Deze twee voorbeelden van eerstelingen/deeg en wortel/takken willen dus zeggen dat als de oorsprong heilig is, dan ook alles heilig is wat uit die oorsprong voortkomt.

Met dit in gedachten kijken we naar wat er van de olijfbom wordt gezegd. Er is sprake van een wilde olijfbom waarvan takken worden afgebroken, die dan geënt worden op een andere (edele, vs. 24) olijfbom. Op die manier kregen deze takken van de wilde olijfbom deel aan de wortel en de vettigheid van de (edele) olijfbom. Ook van de edele olijfbom zijn takken afgebroken. Dat gebeurde om plaats te maken voor de takken die van de wilde olijfbom waren afgebroken.

Nu moeten we proberen te begrijpen wat Paulus met deze beeldspraak bedoelt. Dat het beeldspraak is, is wel duidelijk als we zien

hoe hij tegen de takken als tegen personen spreekt en ook dat hij deze takken zelf laat spreken. Ze stellen dus personen voor.

De wortel duidt, zoals gezegd, op de oorsprong van waaruit iets groeit en zichtbaar wordt op aarde. In vers 17 ontstaat dan het volgende beeld. Dat enkele van de takken zijn afgebroken wil zeggen dat het ongelovige deel van het volk Israël door God terzijde is gesteld. Dat komt erop neer dat God Israël niet langer als Zijn volk kan erkennen. Toch zijn er ook takken blijven staan, dat is een gelovig overblijfsel naar de verkiezing van de genade (vers 5).

Op de plaats van de afgebroken takken zijn takken geplaatst van de wilde olijfboom. De wilde olijfboom ziet op wat de gelovigen in Rome vroeger waren: heidenen. Zo zegt Paulus dat in vers 17: “U die een wilde olijfboom was.” Door het geloof hebben deze heidenen, die vroeger nergens recht op hadden, en ook alle christenen uit de heidenen, deel gekregen aan de wortel en de vettingheid van de olijfboom. De wortel stelt Abraham voor en de vettingheid spreekt van de beloften en zegen die aan Abraham en zijn nageslacht toegezegd zijn.

Gods getuigenis op aarde

Israël als volk is dus verworpen. Er is een nieuw getuigenis van God op aarde dat wordt gevormd door christenen, waartoe ook het overblijfsel naar de verkiezing van de genade uit de Joden behoort. Vervolgens wijst Paulus in vers 18 op het gevaar dat wij, christenen, ons gaan beroemen op de plaats die God ons heeft gegeven. Daarom moeten we er goed van doordrongen zijn en blijven, waarom Israël aan de kant is gezet. In duidelijke taal zegt hij dat Israël door volhardend ongelof zijn plaats als Gods volk op aarde is kwijtgeraakt.

Maar, zo klinkt nu de waarschuwing, wij moeten niet menen dat wij, christenen, in hun plaats gekomen zijn, omdat wij beter zijn. We hebben die plaats alleen gekregen door het geloof. En om die plaats te kunnen houden, moeten we blijven staan in het geloof.

Dat wil zeggen dat om door God gehandhaafd te kunnen worden als Zijn getuigenis op aarde, de christenheid onverkort zal moeten vasthouden aan de Bijbel. En dat is precies wat niet gebeurt.

De waarschuwing luidt dat we niet hoogmoedig moeten zijn. Als we Hem niet vrezen, zullen we hetzelfde lot ondergaan dat Israël heeft ondergaan. Naar deze waarschuwing zal echter niet worden geluisterd. Uit andere bijbelplaatsen is op te maken dat de christenheid als geheel ook ontrouw zal worden en door God zal moeten worden afgehouden (2 Thess. 2:11-12; Openb. 2-3;17). We zien in onze dagen een ontwikkeling van toenemende ontrouw. In steeds meer kerken en geloofsgemeenschappen worden leringen over het werk en de Persoon van de Heer Jezus verkondigd die niet in overeenstemming met de Bijbel zijn, maar de geest van de antichrist openbaren.

Het christelijk getuigenis wordt afgehouden

Het christendom wordt steeds meer voorgesteld als een godsdienst die gelijkwaardig is aan andere wereldgodsdiensten. Hierdoor vervaagt het grote onderscheid tussen al die andere godsdiensten en het christendom. Het christendom geeft toch als enige godsdienst de oplossing voor een verloren mens om met God in het reine te komen? Dat kan alleen door de Heer Jezus, Die het heeft gezegd: 'Ik ben de weg en de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij' (Joh. 14:6). Dat sluit elke andere mogelijkheid uit. De Heer Jezus is niet 'een' mogelijkheid naast andere mogelijkheden. Heel veel van de geloofswaarheid is al door de christenheid prijsgegeven en nog meer zal volgen tot de totale afval van het christelijk geloof het uiteindelijk resultaat zal zijn. De christenheid blijft niet staande in het geloof en zal worden afgehouden.

Bij Israël was het zo, dat sommige Israëlieten een persoonlijke relatie met God hadden. Maar over het algemeen was het een volk dat niet meer naar God vroeg. Zo is het ook met de christenheid.

Bij een aantal van hen die zich christen noemen, is er een relatie met God op grond van een persoonlijk geloof. Maar over het algemeen is de christenheid een menselijke invulling gaan geven aan de geloofsbeleving. Naar Gods gedachten wordt niet meer gevraagd. De Bijbel wordt niet meer geraadpleegd. Daarom kan God de christenheid als geheel straks niet meer erkennen als Zijn getuigenis op aarde en zal Hij haar moeten oordelen.

Israël wordt hersteld als Gods getuigenis op aarde

In de verzen 23 en 24 zegt Paulus dat Israël weer de plaats van het getuigenis van God op aarde zal innemen. Dan zal Hij al zijn beloften aan hen vervullen. Daarvoor zal Hij hen met Zijn macht weer enten op hun eigen olijfboom. Dat Hij dat zal doen in de toekomst, is een bewijs te meer dat het volk vandaag niet op zijn eigen olijfboom is geënt. Dit voornemen van God wordt “een verborgenheid” genoemd (vers 25). Een verborgenheid is iets dat in vroegere tijden, de tijd van het Oude Testament, niet bekend was en dat nu bekend wordt gemaakt. De verborgenheid hier gaat over het verwerpen en het weer aannemen van Israël, terwijl in de periode tussen de verwerping en de aanneming God uit de volken een ander volk voor Zijn Naam aanneemt. Dit was in het Oude Testament niet bekend.

Om nu niet wijs te zijn in eigen ogen moeten we eraan denken dat de verharding of verblinding die over Israël is gekomen, niet over geheel Israël is gekomen, maar slechts over een deel. Dat deel is dan wel de massa van de ongelovige Israëlieten, maar het laat toch ruimte voor een overblijfsel. Dit overblijfsel zal het hele Israël vormen dat behouden zal worden. De goddeloze, ongelovige Israëlieten zullen allen door het oordeel zijn omgekomen. Wat overblijft is dan ‘heel Israël’.

Met dit ‘nieuwe’ Israël gaat God verder nadat de ‘volheid van de volken zal zijn ingegaan’. Deze laatste uitdrukking betekent dat het christelijk getuigenis op aarde de tijd van zijn getuigenis heeft

vol gemaakt, zijn einde heeft bereikt. God heeft het moeten afhouden (vers 22) omdat het niet in de goedertierenheid is gebleven. Daarna zal Israël weer het voorwerp van Zijn liefde worden.

4. Eén kudde, één herder

Vraag: De ene kudde is toch de Joodse kudde? Bij deze kudde moeten de gelovigen uit de heidenen zich toch voegen? Want zo zal het 'één kudde, één herder' worden.

Antwoord:

Deze vraag sluit goed aan bij wat we zojuist hebben gezien bij de 'olijfboom'. De vraag heeft betrekking op wat we in Johannes 10:16 lezen: 'Ik heb nog andere schapen, die niet van deze schaapskooi zijn; ook die moet ik binnenbrengen; en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden één kudde en één Herder' (Joh. 10:16).

Als we kijken naar het verband waarin dit vers voorkomt, zien we dat de Heer Jezus in vers 3 spreekt over 'eigen schapen' die Hij naar buiten drijft, dat is buiten de stal van Israël. In vers 16 spreekt Hij over 'andere schapen, die niet van deze stal zijn'. Dat zijn de gelovigen uit de heidenen. En wat lezen we vervolgens? Dat hij die beide groepen weer in de stal van Israël brengt? Niets daarvan. Beide groepen, dus de gelovigen uit Israël en de gelovigen uit de heidenen, worden één (nieuwe) kudde met één Herder, de Heer Jezus.

Paulus zegt met andere woorden hetzelfde in Ef. 2:14–15. Daar spreekt hij over 'die beiden', waarmee bij Jood en heiden bedoelt. En als hij spreekt over 'die twee' bedoelt hij weer Jood en heiden. Jood en heiden die in de Heer Jezus geloven, worden samengevoegd in het nieuwe: de gemeente, waarin geen Jood of Griek (heiden) is (zie Kol. 3:11). De verzen uit Ef. 2 komen ook in enkele reacties voor. Dit even tussendoor, want op deze verzen zal ik later ingaan.

Nu wil ik graag wat uitvoeriger ingaan op de uitdrukking 'één kudde, één herder'. Tot vers 16 heeft de Heer Jezus in Johannes 10 gesproken over schapen uit Israël, met een tweedeling in schapen

die geen relatie met Hem hebben, die Hem afwijzen, en schapen die Hij Zijn eigen schapen noemt, het gelovige overblijfsel uit Israël. Nadat Hij in vers 15 heeft gesproken over het afleggen van Zijn leven voor de schapen uit Israël die Hem toebehoren als de basis voor de wederzijdse kennis, spreekt Hij ook over andere schapen. Met deze andere schapen bedoelt Hij de schapen uit de volken.

Zijn dood kan namelijk niet beperkt blijven tot alleen de verloren schapen van het huis Israëls (vgl. Jes. 49:6). De grote waardering van Zijn dood door de Vader is de aanleiding tot de vorming van een bijzondere kudde, waarvan Hij de Herder is. Die kudde zal bestaan uit 'zijn eigen schapen' die Hij uit de stal van Israël heeft uitgeleid én uit schapen die niet uit die stal zijn. Hij staat op het punt schapen toe te voegen die tot nu toe buiten de stal van Israël zijn geweest. Dat zijn, zoals gezegd, de schapen uit de volken. Hiermee duidt de Heer de roeping van een keur uit de heidenen aan. Het begin ervan zien we in het boek Handelingen met als voorbeelden de kamerling uit Ethiopië (Hand. 8:27–39) en de Romeinse hoofdman Cornelius en zijn vrienden (Hand. 10:24,44–48).

De Heer brengt al die schapen niet als één kudde in een nieuwe stal met Hem als de ene Herder. Hij maakt er ook niet één kudde van, terwijl Hij ze toch in meerdere stallen onderbrengt. In het laatste geval zou het lijken alsof de verdeeldheid iets goeds zou zijn, mogelijk zelfs bedoeld. Dat is helaas wel wat we in de christenheid zien in de talloze groepen en kerkgenootschappen. Nee, er is helemaal geen stal meer.

Het kenmerk van de gemeente, gezien als één kudde met één herder, is eenheid in vrijheid. Het Jodendom hield de schapen samen door uiterlijke beperkingen, door wetten en geboden (zie Ef. 2:14–15, waar ik dus later op inga). De nieuwe eenheid wordt samengehouden door de persoonlijke uitstraling en aantrekkingskracht van de Herder. Dat is het wezen van het christendom. Hiervoor was niet alleen de dood, maar ook de opstanding nodig, zoals het volgende vers (Joh. 10:17) laat zien.

5. De zonde is de wetteloosheid

Opmerking: ‘Want de Bijbel verklaart i.v.m. de wet het volgende: “Ieder, die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid.” 1 Johannes 3:4. De zonde is dus o.a. een overtreding van de wet, maar als er geen wet is dan is er ook geen overtreding van de wet.’

Antwoord:

De zonde doen

Deze opmerking vraagt om een nader onderzoek van wat Johannes in zijn brief zegt. Het is, zoals altijd, belangrijk goed te lezen wat er staat. Ook is het belangrijk te kijken naar het verband waarin iets staat. Johannes spreekt in het aangehaalde vers over het doen van de zonde en het doen van de wetteloosheid. Dat vormt een groot contrast met het voorgaande vers (vs. 3) waarin hij spreekt over de hoop op Hem (dat is de Heer Jezus) en de reiniging die dat tot gevolg heeft. De tegenstelling geeft extra kracht aan zijn betoog. Reinigen en doen van de zonde staan tegenover elkaar, ze horen bij twee verschillende werelden.

Johannes heeft het over ‘ieder die de zonde doet’. Dat betreft niet iemand die eens een keer zondigt, maar iemand die de zonde als levenshouding en levenspraktijk heeft. Hij doet het constant, het is de aard van zijn leven. In zo iemand is niets van God aanwezig. Een gelovige kan zondigen, maar dat is een incident. Hij leeft niet in de zonde, het is niet zijn dagelijkse praktijk.

Wetteloosheid en overtreding van de wet

Als iemand de zonde als levensbeginsel heeft, wil dat zeggen dat hij totaal geen rekening houdt met enig Goddelijk gezag. Dat is de betekenis van wetteloosheid. Zijn ongebonden wil is zijn enige drijfveer. Aan God laat hij zich niets gelegen liggen. Hij leeft integraal in opstand tegen Hem (Job 15:25). Wetteloosheid gaat

dan ook veel verder dan overtreding van de wet van God. Als weteloosheid beperkt was tot het overtreden van de wet, zou zonde beperkt zijn tot de periode van de wet. Maar ook voordat de wet er was, was er zonde in de wereld (Rom. 5:13a). Zie het artikel 'De christen en de wet (III)'.

Verder is het belangrijk dat er in 1 Johannes 3:4 niet staat: 'De zonde is wetteloosheid' (NBG-vertaling). Er staat ook niet: 'De zonde is de ongerechtigheid' (SV). Er staat: '*De* zonde is *de* weteloosheid.' Let op het woordje 'de'. Dat geeft aan dat zonde niet 'o.a. een overtreding van de wet is', maar dat de zonde als algemeen kenmerk 'de wetteloosheid' heeft. Zoals gezegd gaat dat veel verder dan het overtreden van een bepaalde wet, want het is het ontkennen van enig gezag boven zich. Wetteloosheid is het algemene beginsel van het leven zonder God en zonder enige rekening te houden met Zijn wil. Dat beginsel gold ook toen de wet nog niet aan het volk was gegeven. En dit beginsel geldt evenzeer voor alle andere volken aan wie geen wet was gegeven.

Inderdaad is er, als er geen wet is, geen overtreding van de wet. Je kunt nu eenmaal niet een wet overtreden die er niet is. In dat opzicht kan de zonde die iemand begaat niet aan iemand worden toegerekend als een overtreding van een wet. Dat klinkt logisch en dat is het ook. Daarom staat er: 'Zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is' of, zoals ook kan worden vertaald: 'Zonde wordt niet in rekening gebracht als er geen wet is' (Rom. 5:13). Toch was er tot aan de wet zonde in de wereld met als bewijs ervan de dood, want dat is het loon ervan (Rom. 6:23).

Waar toe de wet?

Dat brengt als vanzelf tot de vraag met welk doel God de wet dan wel heeft gegeven, als het niet is om daardoor te weten hoe we moeten leven. Deze vraag: 'Waar toe dan de wet?' stelt Paulus aan de Galaten, omdat hij weet dat die vraag bij hen leefde, zoals die ook bij veel christenen vandaag leeft. Hij geeft er ook

het antwoord op: 'Ter wille van de overtredingen werd zij eraan toegevoegd' (Gal. 3:19). Daardoor is de zonde uitermate zondig geworden (Rom. 7:13).

Zonde is altijd verkeerd en strafbaar (het loon ervan is de dood), maar als er ook nog eens een gebod wordt overtreden is het helemaal ernstig. Door de wet wordt dus overduidelijk dat de mens een zondaar is. Hij was het altijd al, maar aan de hand van de wet kan hem dat nu ook worden aangetoond. De wet maakt de zonde, die vanaf de zondeval in de mens aanwezig is, als zonde openbaar. Vandaar dat er staat: 'Ik zou de zonde niet gekend hebben dan door de wet', waarna Paulus vervolgt met een voorbeeld: 'Want ook de begeerte zou ik niet gekend hebben, als de wet niet had gezegd: Gij zult niet begeren' (Rom. 7:).

6. Was de wet er al vóór Sinai?

Opmerking: De wet was er al, voordat de wet op Sinai werd gegeven. Het bewijs daarvoor is Exodus 16:4–5: “Toen zeide de Here tot Mozes: Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel laten regenen; dan zal het volk uitgaan en verzamelen zoveel als voor elke dag nodig is, opdat Ik het op de proef stelle, of het al dan niet wandelt naar mijn wet.” Welke wet wordt bedoeld? Een die volgens uw uitgangspunt nog niet eens bestond! Want hij zou pas gedurende hun verblijf in de Sinai gecreëerd zijn en dit vond volgens de Bijbelse gegevens (Exodus 19:1) pas een maand later plaats.

Antwoord:

Wet in algemene zin

Ook hier is het belangrijk het verband te bezien waarin een onderwerp voorkomt. In Exodus 16 gaat het om het verzamelen van het manna. God zei dat het volk dat zes dagen mocht doen, maar niet op de zevende dag. Hij stelt het volk op de proef met het oog op de zevende dag, de sabbat, die door Hem was ingesteld bij de schepping. Dat heeft niet te maken met de wet die Hij op Sinai zou geven, maar met een instelling bij de schepping. Daarnaast verwijst het ‘wandelt naar Mijn wet’ terug. Later neemt God die instelling in de wet van de tien geboden op.

Er zijn buiten de wet van Sinai om allerlei algemene wetmatigheden in de schepping. Vanaf de schepping bestaan er natuurwetten. Ook kun je ook zeggen dat het een wet is dat een mens moet slapen. Zonder slaap zal hij zijn lichaam verwoesten. Als een mens ongezond eet en drinkt of er een ongezonde leefwijze op na houdt, is het een wet dat dit zich in zijn gezondheid zal wreken. Ook zijn er natuurwetten die een mens niet ongestraft kan negeren. Al dit soort wetten of wetmatigheden zijn allemaal door God gegeven.

Wet op de offers

In dezelfde lijn kunnen we ook naar de offers kijken. Het is noodzakelijk voor de mens om God met een bloedig offer te naderen en daarom is dat een wet voor hem, zonder dat er uitdrukkelijk een wet wordt gegeven die dat eist. Voor de zondaar bestond de noodzaak al om God met een bloedig offer te naderen, voordat de verschillende wetten op de offers in het boek Leviticus werden gegeven. Dat zien we al bij Abel. Hij handelde op grond van geloof door een offer te brengen van de eerstelingen van zijn schapen, van hun vet (Gen. 4:4; Hebr. 11:4). Had God hem daartoe een wet gegeven? Nee, er was geen voorschrift, we lezen er niets van. Maar Abel had begrepen uit het feit dat God zijn ouders met rokken van vellen had bekleed, dat er bloed moest vloeien om met God in verbinding te komen. Kaïn bracht ook een offer, maar hij meende dat God maar tevreden moest zijn met de vruchten van zijn noeste arbeid die kwamen van een vervloekte aarde. Hij meende dat hij wel tot God kon komen zonder een bloedig offer. Het geloof, of het ontbreken ervan, bepaalde hoe de mens tot God naderde en daarnaar handelde God.

Periode vóór en na de wet

Er is ook een kenmerkend verschil tussen de periode vóór de wet en de periode na het geven van de wet. Uit dit verschil blijkt duidelijk dat de wet van de tien geboden die God bij Sinai aan Zijn volk geeft, van een totaal andere orde is dan allerlei vormen van wet die er waren, voordat die wet werd gegeven. Wanneer God bij de Sinai de wet aan Zijn volk heeft gegeven, verandert namelijk Zijn verhouding tot het volk. Dat is heel duidelijk te zien als we het boek Numeri, dat Gods verhouding tot het volk beschrijft nadat Hij de wet heeft gegeven, vergelijken met het boek Exodus vóór de wet. Als het volk in Exodus 16, dus voordat God de wet op Sinai geeft, zondigt, handelt Hij met hen in genade. Als het volk echter zondigt nadat Hij de wet op Sinai heeft gegeven, brengt Hij het oordeel over hen. Dat zien we keer op keer in Numeri.

7. Het liefdegebod

Opmerking: Het liefdegebod: “Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt” (Joh. 13:34) laat zien dat we de wet moeten houden. Dit liefdegebod is in feite een herinnering aan een oud en reeds lang bestaand principe, maar die omwille van de omstandigheden weer eens duidelijk diende opgefrist te worden.

Antwoord:

Nieuw is echt nieuw

Het liefdegebod van de Heer Jezus is geen herhaling of ‘opfrissing’ van het gebod van Sinaï, maar werkelijk een nieuw gebod. Het gebod van Sinaï luidt: ‘Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.’ In het houden van dat gebod heeft de mens gefaald, zoals in het nakomen van elk ander gebod van de wet. De Heer Jezus spreekt daarom niet voor niets over een ‘*nieuw* gebod’. Het is wel wat vreemd om wat Hij een ‘nieuw’ gebod noemt, een ‘opfrissing’ of ‘herinnering’ te noemen van iets dat al lang bestond. Dan doen we Zijn woorden geen recht. Iets dat opgefrist is, kan er wel als nieuw uitzien, maar het is bedrog dat nieuw te noemen. Dan zeg je: “Het ziet eruit als nieuw.” en niet: “Het is nieuw.”

Gegeven aan discipelen

Verder is het van belang eraan te denken dat Hij over dit nieuwe gebod tegen *Zijn discipelen* spreekt, dus nadrukkelijk tot gelovigen. Tot hen zegt Hij dat zij elkaar zullen liefhebben. Het ‘gij zult uw naaste liefhebben als uzelf’ is gegeven aan Gods aardse volk, waarbij de vraag of iemand een gelovige is of niet, niet aan de orde is. Het is een gebod aan het volk als geheel.

Liefhebben zoals de Heer Jezus

Dan zegt de Heer Jezus er nog iets bij: 'Gelijk Ik u heb liefgehad.' Dat is dus een heel andere norm dan liefhebben als jezelf. Het gaat om een liefhebben op dezelfde wijze als Hij hen had liefgehad. Zijn liefde tot hen was natuurlijk niet in strijd met de wet, maar Zijn liefde ging daar ver bovenuit. De norm om lief te hebben was Hij Zelf in Zijn overgave voor hen tot in de dood. Die norm wordt hun voorgehouden. Nu kunnen we ons afvragen: Als we het liefdegebod van de Sinaï al niet konden houden, waarbij wijzelf de norm waren, kunnen we dan wel liefhebben naar de norm van de Heer Jezus? Het antwoord is: Ja, dat kunnen we. Dat klinkt op het eerste gehoor hoogmoedig, maar dat is het niet als we begrijpen hoe we dat kunnen. We kunnen dat namelijk niet vanuit onszelf, vanuit onze oude natuur, maar uit het nieuwe leven dat ons door het geloof in Hem is gegeven. Dat nieuwe leven is Hijzelf, want wie de Zoon heeft, heeft het leven en dat leven is het leven van de Zoon. Door het nieuwe leven, dat Hij dus Zelf is, hadden de discipelen toen en hebben de gelovigen nu de bekwaamheid en mogelijkheid om elkaar lief te hebben, gelijk Hij hen had liefgehad.

We moeten heel goed oog hebben voor het verschil tussen het oude gebod van de naastenliefde en het nieuwe gebod om elkaar lief te hebben. Het oude gebod is gegeven aan de mens in het vlees om daardoor het leven te verdienen. Het resultaat is, voor ieder die eerlijk is, bekend: het is onmogelijk gebleken zich aan dit gebod te houden. Het nieuwe gebod is gegeven aan het nieuwe leven en kan daarom worden waargemaakt.

Liefde is de vervulling van de wet

Als tegenwerping is wel ingebracht dat ook in het Nieuwe Testament en wel door Paulus zelf, gezegd wordt dat de hele wet wordt vervuld in het liefhebben van de naaste als uzelf (Gal. 5:14). Zie je wel, zo wordt haast triomfantelijk gezegd, dat als je de naaste

liefhebt, je de hele wet vervult? Het is belangrijk ook hier weer goed te kijken naar het verband van het aangehaalde vers. Paulus gaat hier niet terug naar de wet. Wat hij laat zien, is dat wat de wet eiste en de mens niet kon volbrengen, door de christelijke vrijheid in praktijk wordt gebracht. Het werk van de Geest is nooit in strijd met de wet (Gal. 5:23). Hoe zou de Geest, Die alleen maar de Heer Jezus verheerlijkt, tot iets aanzetten wat God verbiedt, of tot iets anders dan God gebiedt? De christelijke vrijheid is niet in strijd met de wet, maar vervult juist de wet. Alleen gebeurt dat niet vanuit het verlangen zich aan de wet te houden, maar vanuit de liefde die in het nieuwe leven voor de Heer Jezus aanwezig is.

Het verlangen de wet te houden heeft de mens als uitgangspunt. Daarin staat de mens centraal en zijn pogingen om iets goeds te doen. Het verlangen om de Heer Jezus te verheerlijken, heeft de Geest als uitgangspunt. Als dat verlangen er is, wordt om zo te zeggen automatisch ook gedaan wat de wet zegt. Dat is ook wat Romeinen 8:4 zegt: 'Opdat de rechtvaardige eis van de wet wordt vervuld in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.'

8. Diverse opmerkingen / vragen

Alleen geloof

Opmerking: Zo ook evenals een voetballer weet dat men geen lid van het team kan zijn en dus ook geen overwinnaar als men één van de voetbalbasisregels niet aanvaardt, moet ook een christen weten dat het ontvangen van de (verlossings) genade gebaseerd is op Christus' middelaarswerk maar ook onlosmakelijk verbonden is met het totaal aanvaarden van Gods basisregels.'

Antwoord:

Hierop is een eenvoudig antwoord afdoende. Er is slechts één 'regel' voor het ontvangen van de verlossing die is gebaseerd op het werk van Christus als Middelaar. Deze ene 'regel' is de erkenning een zondaar te zijn, zijn zonden voor God te belijden en te geloven in het werk van Christus als Degene Die Gods oordeel over die zonden heeft gedragen.

Wat in de opmerking staat, is een aanvullende en daardoor volstrekt onbijbelse voorwaarde om behouden te worden. De Schrift zegt niet: 'Die in den Zoon gelooft *en zich aan de wet houdt*, die heeft het eeuwige leven', maar: 'Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven' (Joh. 3:36). Elke toevoeging maakt het werk van Christus krachteloos en doet van de genade vervallen (zie Gal. 5:4). Iets anders is dat wie in het geloof Christus als Heer en Heiland heeft aanvaard, als gevolg daarvan in alles rekening zal willen houden met de wil van God.

Niet onder de wet, maar onder de genade

Vraag: In verschillende reacties kwam de vraag naar voren over welke wet het gaat. Iemand verwoordde het zo: "Over welke wet hebben we het hier? De zedelijke wet (10 geboden), de ceremoniële wet of de burgerlijke wet?"

Antwoord:

Het gaat om het hele systeem van de wet, zowel de ceremoniële wet, als de burgerlijke wet, als die van de tien geboden. Als er staat dat de in Christus gelovige niet meer onder de wet is, maar onder de genade (Rom. 6:14), betreft dat het hele systeem van de wet. Ik zou niet weten waar de Schrift vermeldt dat de ene vorm van wet wel en de andere vorm van wet niet op de gelovige van toepassing zou zijn. Wie een onderscheid meent te kunnen maken tussen bijvoorbeeld de ceremoniële wetten waar de christen dan niet onder zou zijn en de wet van de tien geboden waar de christen echter wel onder zou zijn, moet maar eens aantonen waar dit verschil in de Schrift voorkomt. Als Paulus zegt: 'Want u bent niet onder de wet, maar onder de genade' (Rom. 6:14), mag niemand daar van maken: 'Want u bent niet onder de ceremoniële wet, maar onder de genade en de wet van de tien geboden.' Het zijn de toevoegingen aan Gods Woord die ervoor zorgen dat het leven van de christen niet wordt geleefd zoals God het heeft bedoeld. Het leven te leven zoals God het heeft bedoeld, is mogelijk gemaakt door het werk van Zijn Zoon, terwijl de Heilige Geest de kracht geeft om het te leven.

Leren van de wet

Vraag: In aansluiting op de vorige vraag werd ook de vraag gesteld: "Wat is concreet de plaats van de ceremoniële wet in het leven van een christen?"

Antwoord:

De wet van de tien geboden is niet aan de christen gegeven en dat is de ceremoniële wet (de offerdienst enz.) ook niet. Dat betekent niet dat de in Christus gelovige er niet uit kan leren. Als het gaat om bijvoorbeeld het dragen van een kleed van tweeërlei stof (dit voorbeeld noemde de vraagsteller) kun je hierin zien dat God niet houdt van vermenging van dingen die bij Hem horen met

dingen die niet bij Hem horen. Een ander voorbeeld is dat van een dorsende os die niet mag worden gemuilband. Paulus leert dat dit voorschrift in de eerste plaats een geestelijke betekenis heeft. Lees maar 1 Kor. 9:7–13.

De wet heeft niets tot volmaaktheid gebracht

Opmerking: Ten diepste zijn alle vermaningen en plichten in het N.T. terug te voeren op de 10 geboden waarvan de inhoud is : God lief hebben boven alles en onze naaste als onszelf.

Antwoord:

Als dit zo is, is het christendom niets anders dan het Jodendom, een aardse godsdienst waardoor niets tot volmaaktheid is gebracht. Hoe u het ook wendt of keert, het getuigenis van de Schrift is: de wet heeft niets tot volmaaktheid gebracht (Hebr. 7:19). De wet is niet te houden, door geen mens, gelovige of ongelovige. Wie de wet serieus neemt, beseft dat de wet slechts toorn kan bewerken.

De wet eist vergelding

Opmerking: Om iets van de uitgestrektheid van de wet te zien, is het goed om bijv. 1 Cor. 13 te lezen.

Antwoord:

Ik zou niet weten hoe ik in 1 Korinthiërs 13 de uitgestrektheid van de wet moet zien. 1 Korinthiërs 13 is het lied van de liefde. Nergens roept de wet op tot de dingen die in dat hoofdstuk worden genoemd. U wilt toch niet beweren dat overal waar het woord 'liefde' staat, het woord 'wet' gelezen kan worden? Waar staat bijvoorbeeld dat de wet 'lankmoedig' (1 Kor. 13:4) is? De wet eist voor elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding (Hebr. 2:2).

Spiegelen aan Christus

Opmerking: Door ons aan Christus te spiegelen, spiegelen we ons impliciet aan de wet(?) en door naar Zijn voorbeeld en inzetting te leven bevestigen wij de wet.

Antwoord:

Nee, wij bevestigen de wet als wij het oordeel dat de wet over ons uitspreekt, erkennen en vervolgen in het geloof onze toevlucht nemen tot de Heer Jezus (Rom. 3:31).

Christus heeft zeker de wet vervuld en als wij Christus in ons leven vertonen, vervullen we de wet. Maar Christus heeft veel meer gedaan dan de wet vervullen. Waar vraagt de wet van een mens zijn leven voor een ander te geven? Nergens. Christus heeft het gedaan. Het geloof in Hem geeft Hem, de Zoon, als het leven aan degene die gelooft. Daardoor kan de gelovige nu evenals Christus bijvoorbeeld ook anderen vergeven (Kol. 3:13). Zoiets staat nergens in de wet, die uitgaat van oog om oog en tand om tand.

De wet, regel van dankbaarheid?

Vraag: Heeft de wet nu geen enkele functie meer in het leven van de christen of is deze nog een 'regel der dankbaarheid' : Niet in eigen kracht, maar in de kracht van het leven van Jezus? Zo niet, waarom worden dan in de brieven praktische handvatten gegeven over de positie van vrouw, man, heer, slaaf, enz.?

Antwoord:

De wet is geen regel der dankbaarheid. Hoe kan een bediening van de dood en een bediening van de veroordeling (zo wordt de wet genoemd in 2 Kor. 3:7,9) gedaan worden uit dankbaarheid? De bediening verandert er niet door als je probeert die in de kracht van het leven van de Heere Jezus te houden. Niemand kan de wet houden, geen ongelovige en geen gelovige. Als we door

het geloof in de Heere Jezus Hem als ons leven hebben, hebben we de Heilige Geest in ons wonen. Dan is de opdracht: Als we door de Geest leven (Hij heeft ons immers levend gemaakt door het Woord van God, Joh. 3:5), behoren we ook door de Geest te wandelen (Gal. 5:25; zie ook vers 16,18).

Als we door de Geest geleid worden, zullen we als vanzelf ook de wet volbrengen. De Geest zal nooit tot een daad leiden die een overtreding van de wet is. Diezelfde Geest helpt ons ook in al die verhoudingen die in de vraag worden genoemd en waarover in de brieven wordt geschreven.

Vrij van de wet

Vraag/opmerking: Betekent vrij zijn van de wet ook vrij van de kracht der zonde? (de zonde bestaat bij 'gratie' van de wet). Dat de macht gebroken is staat in Rom. 6, maar de kracht wordt ervaren in Rom. 7.

Antwoord:

Waar kan ik in de Schrift vinden dat de zonde bij de gratie van de wet bestaat? In Romeinen 7 gaat het over iemand die heel erg met zichzelf bezig is en in eigen kracht de wet probeert te volbrengen. Tel maar eens de keren dat er 'ik' en 'mijn' staat. Dat gevecht met zichzelf komt tot een eind als de 'ik' aan het eind van het hoofdstuk uitroept 'Wie' zal mij verlossen. Dan is het niet meer 'ik', maar wie (vs. 24). Het antwoord staat in het volgende vers: God zij dank door Jezus Christus onze Heer. In hoofdstuk 8:1 komt dan de volle bevrijding die verder in dat hoofdstuk wordt uitgewerkt. Het is belangrijk te begrijpen waar het in Romeinen 7 om gaat en wie er aan het woord is. Op dit hoofdstuk ga ik verderop in dit boekje nog uitvoerig in.

Christus voor ogen hebben

Opmerking: Het klinkt wat vaag om te zeggen: 'Als ik met Hem bezig ben, komt het niet in me op om iets te doen wat tegen Zijn wil in gaat.' Dit zou zo zijn, als we volmaakt waren, maar zolang we ons vlees nog meetorsen gaat dit niet op. Luther zegt hiervan: Het is waar, de zaak zou zo zijn, als gij zegt, indien wij volmaakt en geheel uit- en inwendige geestelijke mensen waren; hetwelk geenszins zijn kan voor de laatste dag, in de opstanding der doden; zo lang wij met dit sterfelijk vlees bekleed zijn, beginnen en gaan wij maar voort in onze loop naar de volmaaktheid, die voltrokken zal worden in het toekomstige leven.

Antwoord:

Wat Luther zegt, is niet in strijd met wat ik heb geschreven. He-las ben ik niet altijd zo met Hem bezig en ben ik niet altijd gees-telijk ingesteld. Maar het feit blijft dat als ik met Hem bezig ben, het niet in me op komt om iets te doen wat tegen Zijn wil ingaat. Luther zit op één lijn met de Schrift als hij zegt dat we voortgaan in onze loop naar volmaaktheid (zie Fil. 3:12). Toch spreekt Pau-lus (oftewel Gods Geest) enkele verzen verder (Fil. 3:15) over een soort volmaaktheid die wel het deel kan zijn van de gelovige. Dat is de volgroeidheid in het geloof in Christus, het aan Hem genoeg hebben. Dat moet dan wel uit onze gezindheid blijken, zo voegt hij eraan toe.

De volmaaktheid die we nog zullen krijgen, is als we bij de Heer Jezus zijn. Dan hebben we het vlees niet meer bij ons, wat ons nu nog zo vaak parten speelt. Ten slotte is er nog een volmaaktheid die elke gelovige nu al bezit en dat is de volmaaktheid van positie voor God op grond van het werk van Christus. Dit staat duidelijk in Hebreeëen 10:14.

Rechtvaardig

Opmerking: En Calvijn zegt: Een van de eigenlijke gebruiken en einden van de wet, ten aanzien van de gelovigen, in wier hart Gods Geest leeft en regeert, is, dat ofschoon de wet door Gods Vinger geschreven is in hun harten, dezelve nochtans voor hen een zeer goed middel is, om dagelijks te beter en te zekerder te leren wat de wil des Heeren zij: niemand sluite zich derhalve van deze noodzakelijkheid uit, nadien niemand tot hiertoe zulk eene grote mate van wijsheid bekomen heeft, of hij heeft nog nodig dagelijks door de wet onderwezen te worden. En indien de wet maar met mate en ten dele geschreven is in hun harten, dan hebben zij geen volmaakte regel binnen in zich; en zo zij binnen in zich geen volmaakte regel hebben, dan hebben zij een regel nodig buiten zichzelf.

Antwoord:

Met alle respect voor Calvijn moet hier toch worden gezegd dat hij hier niet in overeenstemming met de Schrift is. Het is namelijk in strijd met wat Gods Woord in 1 Timotheüs 1:8–11 over de wet zegt. Daar staat toch duidelijk dat de wet niet bestemd is voor een rechtvaardige? (Zie hoofdstuk 11 voor een uitvoerige verklaring van 1 Timotheüs 1:8–11.) En wat is een rechtvaardige? Ieder die gelooft in God Die Jezus onze Heer uit de doden heeft opgewekt, Die overgegeven is om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging. Zo iemand mag van harte zeggen: Wij dan gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus. Lees Romeinen 4:23–5:2.

9. Nog een e-briefwisseling

Naar aanleiding van mijn opmerking over de wet als een gevangenis heb ik een e-mailwisseling gekregen met iemand die daarover een vraag stelde. Deze e-mailwisseling wil ik graag met u delen. De schrijfster heeft me daarvoor toestemming gegeven, waarvoor ik haar dankbaar ben.

Beste Ger de Koning

Ik heb een vraag met betrekking tot het artikel wat in de Heart Cry nieuwsbrief stond. Daarin stond onder andere dat als de wet een leefregel wordt, betekent dit een terugkeer in de gevangenis. Het is mijn oprechte en diepste verlangen om Jezus Christus te dienen, en Hem te volgen. Maar hoe weet ik hoe ik dat moet doen? Door Zijn woord te lezen, en Zijn wetten te houden. Dat is hoe ik er tot nu toe over dacht, tenminste. U lijkt dat een terugkeer te vinden naar de gevangenis, en dat schokte mij nogal.

Een tijd geleden had ik een vriendin die geloofde dat zij gered was, maar zij geloofde niet dat je de wet moest houden. Ze deed op zondag waar ze zin in had, en zo waren er nog een aantal dingen. Wij hebben hier veel over gepraat. Op een gegeven moment zei ze tegen mij dat, als ik haar vanuit het woord kon overtuigen, zij zich zou bekeren van een aantal dingen. Ik heb toen een bijbelstudie gedaan of je als geredde zondaar de wet nog moest houden. Mijn antwoord toen was Ja. Hieronder staat mijn reactie naar dat meisje toe. [Niet opgenomen.] Als u tijd heeft zou u misschien eens ernaar kunnen kijken. Zo niet dan is mijn enige vraag op dit moment: Hoe moet ik Jezus volgen, zonder wettisch te worden?

Met vriendelijke groet,

Beste ...

Ik wil je eerst bedanken voor je mail, waaruit ik oprechte liefde voor de Heer Jezus proef, evenals uit het stuk dat je voor je vriendin hebt geschreven.

Dat je geschrokken bent van de gedachte dat het je houden aan de wet een terugkeer in de gevangenis betekent, kan ik in dat licht goed begrijpen. Ik ben blij met je vraag: Hoe moet ik Jezus volgen zonder wettisch te worden? Daarop wil ik graag ingaan naar aanleiding van wat je aan je vriendin hebt geschreven.

Gelukkig is je duidelijk dat je alleen door het geloof en niet door het houden van de wet zalig kunt worden. Inderdaad veroordeelt de wet de mens, hij kan die niet houden, omdat hij geen nieuw leven heeft. De vraag is vervolgens of je, als je tot geloof gekomen bent, dan wel in staat bent om de wet te houden.

Om die vraag te kunnen beantwoorden moet je weten wat de betekenis en bedoeling van de wet is. De betekenis van de wet is om de ongelovige mens zijn zonden bekend te maken. God zegt de mens hoe hij moet leven. Hij heeft de leefregels gegeven, met als beloning: leven. De wet is: doe dit en gij zult leven. Jij hebt erkend dat je op die manier het leven niet kon verdienen. Mag ik aannemen dat jij je zonden hebt ingezien en beleden voor Gods heilig aangezicht en dat je het offer van Zijn Zoon Jezus Christus hebt aangenomen als ook voor jou aan het kruis gebracht? Je behoudenis is volkomen buiten de wet om tot stand gebracht (Rom. 3:21). Christus heeft voor jouw zonden Gods toorn willen dragen. Hij leed onnoemelijk en werd van God verlaten. Wat dat voor Hem betekende, zullen wij nooit ten diepste kunnen beseffen. Maar ik weet dat Hij door Zijn werk mij redde van de hel. God strafte al mijn zonden in Hem Die tot zonde werd gemaakt (2 Kor. 5:21). De Heere Jezus droeg al mijn zonden in Zijn lichaam op het hout (1 Petr. 2:24). Als de Heere Jezus de straf over mijn zonden heeft gedragen, dan mag ik weten vrij van het oordeel te zijn. God is niet onrechtvaardig om de zonden twee-

maal te straffen. Daar ben ik Hem en Zijn Zoon zo ongelooflijk dankbaar voor.

Dat brengt tot het punt hoe ik die dankbaarheid en mijn liefde voor Hem kan uiten. Is dat door mij aan de wet te houden? Je schrijft de tien geboden op en zet erachter: want wij hebben God en de naaste lief. Is het houden van de wet echt het hoogste bewijs van liefde voor God en Zijn Zoon?

Stel je eens voor dat je je in een brandend huis bevindt, waar je gedoemd bent in de vlammen om te komen. Nu komt er ineens iemand bij je om je te redden. Hij is met gevaar voor eigen leven door de vlammen heengegaan en heeft in zijn reddingswerk veel brandwonden opgelopen die hem voor altijd zullen ontsieren. Als je hem opzoekt in het ziekenhuis, want zeg je dan tegen hem? Zeg je tegen hem dat je zo ontzettend dankbaar bent dat je niet tegen hem zult liegen, dat je niet van hem zult stelen, dat je hem zelfs niet zult doden? Is dat het hoogste bewijs van je liefde en bewondering voor hem? Dat is toch niet meer dan vanzelfsprekend? Wat ik zou willen weten, is: wie is die man die zijn leven voor mij heeft gewaagd, wat heeft hem bewogen? Ik zou hem beter willen leren kennen.

Zo is het met mijn Heiland. Ik wil Hem en Zijn liefde beter leren kennen. Als ik met Hem bezig ben, komt het niet in me op om iets te doen wat tegen Zijn wil ingaat. De wet doet je bezig zijn met jezelf en brengt je terug in een situatie van een gevangene die onder regels en wetten staat. Een gevangene is niet vrij. De wet beperkt de vrijheid van het kind van God, waardoor het niet in staat is God te dienen. Het kind van God is in de vrijheid gesteld om Christus te dienen door de Geest.

Te weten dat de wet niet mijn leefregel is, betekent niet dat ik vrij ben om te doen wat ik wil. Om vrij te zijn heeft Christus mij vrijgemaakt, maar niet om die vrijheid te gebruiken als een aanleiding voor het vlees maar om te dienen door de liefde. Je kunt dit vinden in de brief aan de Galaten. Ik raad je van harte aan die

brief te lezen. Ik wil je daarbij graag helpen, want daar vind je het antwoord op je vraag hoe je Jezus kunt dienen zonder wettisch te zijn. Als je wilt dat ik je verder help, hoor ik het graag. Ik zal je dan mijn commentaar op de brief aan de Galaten sturen, waarover we dan verder van gedachten kunnen wisselen.

Met vriendelijke groet,

Ger de Koning

Beste Ger de Koning

Bedankt voor uw email. Ik heb er veel over nagedacht, en heb het nog nooit zo gezien. Dat komt waarschijnlijk ook door het gezin en de kerk waarin ik zit. Inderdaad heb ik door Gods genade ingezien dat ik uit mijzelf zondig en ellendig ben, maar ook de liefde van de Heere Jezus en Zijn genade mocht ik leren kennen. Ik ben 18 jaar, en woon nog thuis. We zitten in de Oud Gereformeerde Gemeente en mijn ouders geloven niets van wat ik hen verteld heb over het werk van de Heere in mijn leven. Dat is erg moeilijk. Dit vertel ik even omdat u dan misschien een beter beeld hebt van wie u voor u heeft, en omdat ik graag over dit onderwerp nog meer zou willen weten.

Ik vond het mooi wat u schreef dat als we in Zijn liefde blijven dat het dan ook niet in u opkomt om iets tegen Zijn wil in te doen. Maar ik vind het toch erg moeilijk. Het is bijvoorbeeld toch een gebod van God dat wij iets moeten zeggen van mensen die vloeken? (Spr. 29:24 enz.) Ik strijd daar erg mee. Voel me verdrietig als ik het niet doe, maar ook als ik het wel doe omdat ik dan weer aangevallen wordt dat ik het niet vanuit de liefde deed, of dat ik het verkeerde gezegd heb. Ik zou het fijn vinden als u uw commentaar op de Galatenbrief opstuurt. De tekst uit Galaten 5:1 komt vaak in mijn gedachten. Staat dan in de vrijheid waarmee Christus u heeft vrijgemaakt. Maar ik weet niet zo heel goed wat ik ermee aan moet.

Ik breng al mijn vragen maar bij de Heere Jezus. Het is mijn diepste verlangen om Hem te volgen, maar het is soms moeilijk om geen volwassen gelovigen te kennen, en daarom ben ik erg blij met uw mailtje.

Met vriendelijke groet,

Beste ...

Bedankt dat je iets van jezelf hebt verteld. Ik kan me een beetje voorstellen dat het heel moeilijk voor je is dat je niet in je omgeving kwijt kunt wat de Heere Jezus voor je betekent. Ook je worstelingen met het doen van de wil van de Heer herken ik. Ik denk dat de brief aan de Galaten je laat zien dat je echt vrij bent in de Heer. Hierbij stuur ik je mijn commentaar op die brief toe. Dit commentaar heb ik geschreven met het oog op jongeren zoals jij. Ik hoor graag van je wat je ervan vindt. Als je iets leest wat je niet begrijpt, mail me dan gerust. Ik bid dat de Heere je door Zijn Woord licht zal geven op wie je bent in Hem.

Met vriendelijke groet,

Ger de Koning

10. De wet overtuigt zondaren

Vraag: Dat een christen niet meer onder de wet is en voor hem niet als leefregel dient, is mij duidelijk. Maar waarom wordt (veelal nog) aan zondaren dan nog steeds de wet voorgehouden, terwijl de prediking van het evangelie van de Here Jezus Christus (de heerlijkheid van het Nieuwe Testament) door de Heilige Geest (dus gepaard gaande met betoon van geest en kracht) toch de zondaar overtuigt? Als het tuchtmeester zijn gestopt is, dan moet toch ook worden gestopt met het voorhouden van de wet (na 70 na Christus) aan zondaren? Er is nu toch een nader/hoger Middel om zondaren te overtuigen?

Graag lees ik uw visie hierop.

Antwoord:

Wij weten

Ik kan de vraag niet beter beantwoorden dan met een bespreking van 1 Timotheüs 1:8–11. In die verzen stelt Paulus tegenover de onwetendheid van de zogenaamde leraars het ‘wij weten’ van het christelijk geloof. Dit is de christelijke kennis die we mogen bezitten door goed onderwijs, in tegenstelling tot de valse leraars. Alleen iemand die op de hoogte is van de waarheid van God, kan alles op zijn juiste plaats zetten.

We hoeven geen enkele twijfel aangaande de wet en het gebruik ervan te hebben. Hoe het met de wet zit, legt Paulus vanaf vers 8 op indrukwekkende wijze uit. Deze verzen zijn van enorme betekenis voor de christen en dat niet alleen voor hen die zich reformatorisch noemen. Ook in de evangelische christenheid wordt de stroom steeds breder die ervoor pleit de wet, of bepaalde delen ervan, weer in ere te herstellen.

De wet wettig gebruiken

Paulus veroordeelt zowel hen die zich bezighouden met fabels en geslachtsregisters, als de leraars van de wet. Maar er is wel een groot onderscheid. De fabels en geslachtsregisters komen voort uit de verbeelding van de mens, terwijl de wet van God komt. Daarom is de wet ook goed (Rom. 7:12). Waar het nu om gaat, is hoe de wet gebruikt moet worden.

Paulus zegt dat we de wet 'wettig' moeten gebruiken, dat wil zeggen in overeenstemming met de bedoeling ervan. We moeten die bedoeling dus kennen. Van belang is, om eraan te denken dat de wet is gegeven:

- bij de Sinai, ongeveer 2500 jaar na Adam of 1500 jaar voor Chr., dus niet vanaf de schepping (Rom. 5:20; Gal. 3:19);
- aan Israël, aan één volk dus (Rom. 9:4);
- om dit volk af te zonderen van de overige volken (Ef. 2:14–15);
- als een tuchtmeester tot op Christus (Gal. 3:24), wat het tijdelijke karakter ervan aangeeft.

Verder ligt de kracht van de wet in de veroordeling. De wet bewerkt toorn (Rom. 4:15) en is de bediening van de dood (2 Kor. 3:7,9). De wet geeft geen kracht om aan de heilige eisen van God te voldoen. Ze stelt de zonde als overtreding duidelijk in het licht (Rom. 3:20) en velt daarover een onbarmhartig en rechtvaardig oordeel (Hebr. 10:28).

Niet voor een rechtvaardige

Daarom wil Paulus dat wie de wet gebruikt 'dit weet' en wel als eerste 'dat de wet niet bestemd is voor een rechtvaardige'. Net als in het vorige vers is dit 'weten' het kennen van de christelijke waarheid in tegenstelling tot het Jodendom. Het is het 'weten' van allen die leven vanuit geloof en die leven in het tijdperk van het geloof.

Een rechtvaardige is iemand die door het geloof in Christus door God voor rechtvaardig is verklaard (Rom. 4:5; 5:1,9). Op zo iemand kan de wet van God niet meer van toepassing zijn, omdat Christus hem van al zijn zonden heeft bevrijd door er Zelf het oordeel over te dragen. De eis van de wet heeft in Christus zijn volle uitwerking gehad. Christus ging in de dood. Wie in Hem gelooft, is met Hem in de dood gegaan. Het is dwaasheid op iemand die dood is, de wet van toepassing te verklaren.

Daarbij komt dat de wet door geen mens te volbrengen is. Dat ligt niet aan de wet, maar aan de mens. Elk mens, christen of niet, die zich onder de wet plaatst, al is het om die te doen uit dankbaarheid, stelt zich daarmee onder de vloek (Gal. 3:10). De gelovige is niet onder de wet (Rom. 6:14; 7:4,6; Gal. 3:23,25), want hij is in Christus (2 Kor. 5:17) en Christus is het einde van de wet tot gerechtigheid voor ieder die gelooft (Rom. 10:4).

Dit alles houdt in dat 'een rechtvaardige', niets meer met de wet te doen heeft als een middel waardoor zijn verhouding met God wordt geregeld.

De wet is bestemd voor ...

Dan is nog de vraag van belang voor wie de wet dan wel bestemd is en op wie hij dan wel van toepassing is. Dat zegt Paulus vervolgens. De wet is van God en kan nuttig gebruikt worden (in tegenstelling tot de 'fabels' van vers 4) als een zwaard voor het geweten van de zondaar. De zondaar kan er door worden overtuigd dat hij een zondaar is. Om dit te verduidelijken laat Paulus een aantal categorieën zondaars de revue passeren om af te sluiten met een allesomvattende categorie.

Hij begint met enkele categorieën die hij samenvoegt door het woordje 'en'. Het eerste paar bestaat uit 'wettelozen en weerspannigen'. Een wetteloze is iemand die weigert enige vorm van gezag te erkennen. Een weerspannige weigert aan een bevel te gehoorzamen. Zulke mensen moet de wet worden voorgehouden

om hun duidelijk te maken dat ze Gods toorn over zich afroepen. 'Goddelozen en zondaars' vormen het tweede paar. Een goddeloze denkt niet aan God, trekt zich niets van God aan. Een zondaar mist het doel waarvoor God hem het leven heeft gegeven.

Het volgende paar, 'onheiligen en ongoddelijken', wordt gekenmerkt door het negatieve voorvoegsel 'on'. Niet alleen ontbreekt er iets, er wordt een negatieve invulling gegeven. Een onheilige leeft in verbinding met het verderf. Een ongoddelijke is niet alleen goddeloos, maar behandelt God respectloos, tart Hem door zijn levenswijze.

De voorgaande duo's maken de innerlijke verdorvenheid van de mens en zijn vervreemding van God duidelijk. Bij de volgende categorieën gaat het om de daden die voortkomen uit de mens die in zo'n toestand leeft. Deze daden vormen een rechtstreekse overtreding van een gebod.

Het paar 'vadermoorders en moedermoorders' overtreedt het 5e gebod (Ex. 20:12). 'Doodslagers' overtreden het 6e gebod (Ex. 20:13). 'Hoereerders' en 'hen die bij mannen liggen' overtreden het 7e gebod (Ex. 20:14). Dit gebod betreft alle zonden van seksuele aard, ongeacht of het gaat om heteroseksuele zonden of om homoseksualiteit. 'Mensenrovers' overtreden het 8e gebod (Ex. 20:15; 21:16; Deut. 24:7) en 'leugenaars' en 'meinedigen' overtreden het 9e gebod (Ex. 20:16).

Na deze opsomming besluit Paulus de lijst niet met: alles wat verder tegen *de wet* ingaat. Dat is heel belangrijk om op te merken. In plaats daarvan besluit hij met een veel hogere maatstaf om te bepalen wat zonde is: 'al wat verder ingaat tegen de gezonde leer', dat is de gezond makende leer. In die leer wordt de heiligheid van God volkomen gehandhaafd. Die leer is rein en zonder vermenging met vreemde, menselijke gedachten.

Het evangelie

De in de vorige verzen vermelde zonden worden niet alleen door de wet veroordeeld. Ze zijn ook in strijd met de gezonde leer van het Nieuwe Testament. Die gezonde leer is volkomen in overeenstemming met 'het evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God' (vers 11). God is de gelukkige God die alle geluk in Zichzelf vindt, maar die ook mensen door het evangelie wil laten delen in Zijn geluk.

Dit evangelie gaat ver boven de wet uit. In het evangelie spreekt God niet in donder en bliksem vanaf de Sinaï. Hij spreekt daarin in de volheid van Zijn genade en waarheid in Christus om verloren zondaren barmhartigheid te bewijzen. Bij Sinaï was niet Zijn volheid te zien. Daar maakte God Zich bekend in Zijn eisen. En dan moeten we daarbij bedenken dat de wet niet het maximale is dat God van de mens eist, maar het minimale. De heerlijkheid van God daarentegen is het geheel van al Zijn volmaaktheden, die bovenal zichtbaar geworden zijn in Christus op het kruis.

In het evangelie van de heerlijkheid wordt de heerlijkheid van God geopenbaard in Christus (2 Kor. 4:4). De schitterende uitwerking van dit evangelie is dat de rechtvaardige steeds meer veranderd kan worden in overeenstemming met Christus. Daarvoor moet hij zich bezig houden met de heerlijkheid van Christus (2 Kor. 3:18).

In het licht van de heerlijkheid van dat evangelie verbleekt de betekenis van de wet. Het is ermee als wat ik onlangs las op de 'lezers schrijven' pagina van het programmabladd Visie. Iemand reageerde daar op de stelling of de wet wel of niet moest worden voorgelezen in de kerkdienst. Hij vergeleek het met het huwelijksformulier dat hem en zijn vrouw op hun trouwdag was voorgelezen. Net zomin als hij elke dag of elke week zijn vrouw het huwelijksformulier voorleest, net zomin is het de bedoeling van God dat Hij aan Zijn kinderen elke week de wet voorhoudt. Als liefde de verhouding kenmerkt, is het sowieso overbodig in het huwelijk het huwelijksformulier en in de kerkdienst de wet voor te lezen. Ik vind dit een mooie illustratie die goed aansluit bij de vraag.

11. Artikel in het Reformatorisch Dagblad

Ik heb ook een reactie op mijn artikelen gekregen die niet aan mij persoonlijk is gestuurd, maar die in de krant is verschenen. Jelle Kommerie schreef in het RD van 2-10-2009 onder 'Opinie' onder de kop 'Heart Cry gevaar voor geloofsbeleving' in het tweede deel van zijn opinie het volgende:

“Begin deze week ontving ik via de mail een nieuwsbrief van Heart Cry. In deze mail – die eens in de zoveel tijd wordt rondgestuurd – was een stuk opgenomen over de functie van de wet. In de vorige nieuwsbrief was de auteur, Ger de Koning, ingegaan op de vraag aan wie de wet was gegeven en nu ging hij verder met de periode waarin de wet geldig was.

De wet was gegeven aan één volk. Hij had daardoor ook alleen geldigheid voor dat ene volk. Naar aanleiding van Galaten 3:23-25 betoogde De Koning nu dat deze wet alleen zijn geldigheid had totdat Christus op deze wereld is gekomen. Hij zegt: „Dat de wet een tuchtmeester tot Christus is, betekent niet dat de wet de weg naar Christus wijst, maar betekent een periode in de heilsgeschiedenis waarin God door middel van de wet het leven van Zijn volk Israël regelde en die met de komst van Christus is geëindigd.” De wet heeft dus afgedaan voor de nieuwtestamentische kerk, want „nu is het geloof gekomen.”

Deze gedachten kunnen gezien worden als een stap buiten de gereformeerde theologie. We zouden het kunnen beschouwen als een nieuw inzicht dat voor de gereformeerde theologie vruchtbaar kan zijn. Maar dat is alleen mogelijk wanneer deze inzichten overeenkomen met de Bijbel zelf. En dat kan van deze gedachten onmogelijk worden gezegd.

Het gedachtegoed van de stichting Heart Cry riekt naar antinomianisme in de meest strikte zin van het woord. De wet heeft geen functie meer in onze huidige maatschappij en al hele-

maal niet voor een christen. Het geloof is de vervanging van de wet geworden. Deze gedachten gaan lijnrecht in tegen de Bijbel, waar Christus van Zichzelf getuigt dat Hij niet is gekomen om de wet te ontbinden, maar om die te vervullen (Mattheüs 5:17). De geldigheid van de wet blijft daarmee voor alle tijden overeind.

Ik ontken niet dat de Heer kan werken door de lezingen die de stichting Heart Cry organiseert. Toch laten de twee hierboven genoemde kritische noten mijns inziens wel zien dat deze stichting niet direct als een zegen kan worden gezien voor de kerken in Nederland. Eerder is zij een gevaar voor de geloofsbeleving. Dat moeten we niet uit het oog verliezen.”

Er is me gevraagd naar aanleiding van dit artikel een tegenartikel te schrijven en naar het RD te sturen. Maar dat leek me niet de goede weg. Het is veel meer op zijn plaats om in dit boekje enige aandacht te geven aan wat Kommerie heeft geschreven.

Kommerie zou er goed aan hebben gedaan zich alleen op de Schrift te beroepen en niet op de Schrift én de gereformeerde theologie. Zijn betoog komt er in feite op neer dat je alleen via de gereformeerde theologie de Schrift begrijpt. Die basis is veel te onzeker, want het is een menselijke basis. Theologie vertroebelt in veel gevallen wat voor de gewone gelovige lezer van de Schrift geen vragen oplevert. Op grond van een bepaalde theologie een beweging als Heart Cry een gevaar voor de geloofsbeleving noemen is wel heel goedkoop.

Als we het door Kommerie aangehaalde woord van de Heer Jezus in Mattheüs 5:17 goed lezen, zien we dat het helemaal niet bedoeld is om de geldigheid van de wet voor alle tijden overeind te houden. Natuurlijk heeft de Heer Jezus elke eis van de wet vervuld. Maar Hij heeft meer gedaan. Hij heeft ook de ware bedoeling laten zien van alles wat in de wet en de profeten geschreven staat. Hij is Zelf, in Zijn Persoon, de vervulling van dat alles, want alles daarin wijst naar Hem.

Als Kommerie echter dit vers gebruikt om de wet voor de christen zijn betekenis te laten houden, slaat hij de plank mis. Deze misvatting is in dit boekje inmiddels uitvoerig aangetoond en zal ook op de komende bladzijden nog verder blijken.

Als Kommerie deze stichting 'een gevaar voor de geloofsbeleving' noemt, zegt dat meer van hem dan van Heart Cry. Ik vraag me af hoe hij zijn geloof beleeft, als hij een werk van Gods Geest zo benoemt. Hoe kan een wijzen op Christus en Zijn volmaakt volbrachte werk een gevaar voor de geloofsbeleving worden genoemd? Christus en de wet zijn niet in tegenspraak met elkaar. Als echter de bedoeling van de wet niet wordt gezien, is de weg naar de dwaling geopend.

Ik hoop dat Kommerie kennis zal nemen van dit boekje, om zijn mening ten aanzien van Heart Cry en in het bijzonder van de wet te heroverwegen. Dat betreft dan ook zijn suggestie dat 'het gedachtegoed van de Stichting Heart Cry riekt naar 'antinomianisme' in de meest strikte zin van het woord'. Op dit begrip ga ik in bij de behandeling van de volgende reactie.

12. Antinomiaans

Ik kreeg ook een mail van een oprecht bewogen broeder die meent dat ik door wat ik over de wet schrijf de deur openzet voor een antinomiaanse leefwijze, dus een leefwijze zonder of zelfs tegen de wet. Het kan toch niet zijn, zo schrijft hij, dat ons leven nu in strijd is met de tien woorden, waarmee hij de wet van de tien geboden bedoelt.

Ik heb hem het volgende geschreven:

Christus centraal

Hartelijk dank voor uw duidelijke reactie, waarvan ik proef dat die in oprechte verontwaardiging is geschreven. Ik neem aan dat het u erom gaat dat Gods Woord volkomen recht wordt gedaan en dat het centrale onderwerp van Gods Woord is: de Heer Jezus, de eeuwige Zoon van de Vader, Die Mens is geworden om het werk op het kruis te volbrengen en daardoor zondaars de mogelijkheid te geven op grond van geloof in Zijn verzoenend sterven eeuwig leven te ontvangen. Ook Zijn opstanding, Zijn verheerlijking in de hemel en Zijn terugkomst horen bij dat centrale onderwerp.

Ik ben blij te lezen dat u het met mij eens bent dat we uitsluitend door geloof zalig worden. En ik ben het met u eens dat het erom gaat dat we op de Heer Jezus gaan lijken. Dat is Gods doel, want dat zegt Hij Zelf in Zijn Woord: 'Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen' (Rom. 8:29).

Meer dan de wet vervullen

Zeker is het waar dat de Heer Jezus de wet volmaakt heeft gehouden. Hij zei van de wet: 'Uw wet is in het midden mijns ingewands' (Ps. 40:9). Maar heeft de Heer Jezus niet oneindig veel meer gedaan dan de wet houden? Waar vraagt de wet dat een

mens zijn leven geeft voor een ander mens? Dat staat nergens in de wet. Toch heeft de Heer Jezus dat gedaan. Hij zegt het zo: 'Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelfde wederom neme' (Joh. 10:17).

Voor de wet geldt: 'Welk mens dezelve zal doen, die zal door dezelve leven' (Lev. 18:5). De Heer Jezus had door Zijn volmaakte leven als Enige het leven verdiend. Toch ging Hij in de dood. Als ik dat heb erkend, wordt mij voorgehouden datzelfde karakter te tonen: 'Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig het leven voor de broeders te stellen' (1 Joh. 3:16). Is dat in strijd met de wet? Natuurlijk niet. Maar gaat dat ook niet veel verder dan de wet? Natuurlijk wel.

Het werk van Christus

De bedoeling van de wet is om de ongelovige mens zijn zonden bekend te maken. God zegt de mens hoe hij moet leven. Hij heeft de leefregels in Zijn wet gegeven, met als beloning voor de mens die zich daaraan houdt: leven. U hebt erkend dat u op die manier het leven niet kon verdienen. Dat geldt ook voor mij. Ik heb mijn zonden ingezien en beleden voor Gods heilig aangezicht en heb in geloof het offer van Zijn Zoon Jezus Christus aangenomen als ook voor mij aan het kruis gebracht. Mijn behoudenis is volkomen buiten de wet om tot stand gebracht (Rom. 3:21). Ik hoop dat u dit met mij kunt zeggen.

Christus heeft voor mijn zonden Gods toorn willen dragen. Hij leed onnoemelijk en werd van God verlaten. Wat dat voor Hem betekende, zal ik nooit in zijn volle diepte kunnen beseffen. Maar ik weet dat Hij door Zijn werk mij redde van de hel. God strafte al mijn zonden in Hem, Die voor mij tot zonde werd gemaakt (2 Kor. 5:21). De Heer Jezus droeg al mijn zonden in Zijn lichaam op het hout (1 Petr. 2:24). Als de Heer Jezus de straf over mijn zonden heeft gedragen (en dat is zo!), dan mag ik weten vrij van het oor-

deel te zijn. God is niet onrechtvaardig om de zonden tweemaal te straffen. Daar ben ik Hem en Zijn Zoon zo ongelooflijk dankbaar voor.

Dankbaarheid

Dat brengt tot het punt hoe ik die dankbaarheid en mijn liefde voor Hem kan uiten. Is het houden van de wet echt het hoogste bewijs van liefde voor God en Zijn Zoon? [Dan schrijf ik hem het voorbeeldje van het gered worden uit een brandend huis dat ik eerder aanhaalde.] Wat ik wil weten, is: Wie is Hij Die Zijn leven niet alleen voor mij in de waagschaal heeft gesteld, maar Die mij ten koste van Zichzelf heeft gered van de eeuwige vlammenzee? Daarom wil ik Hem en Zijn liefde beter leren kennen.

Als ik met Hem bezig ben, komt het niet in me op om iets te doen wat tegen Zijn wil ingaat. Hij heeft mij bevrijd om vrij te zijn, om mij in vrijheid voor Hem te laten leven. Ik mag in de vrijheid staan, met welke Christus mij heeft vrijgemaakt (Gal. 5:1). Tot die vrijheid ben ik geroepen. Dat is geen vrijheid om maar te doen waar ik zelf zin in heb. Integendeel. Ik ben voor duur gekocht en verlang ernaar God te verheerlijken in mijn lichaam en in mijn geest welke Godes zijn (1 Kor. 6:20).

Vrijheid brengt tot dienen uit liefde

Dat er mensen zijn die de vrijheid misbruiken, is geen excuus om de wet tot norm van het leven te maken. Aan mensen die de vrijheid misbruiken, wordt niet voorgehouden dat ze zich aan de wet moeten houden, maar zij krijgen te horen: 'Alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkaar door de liefde' (Gal. 5:13). In het volgende vers staat: 'Want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben, gelijk uzelfven.' Christelijke vrijheid staat de zonde niet toe, maar moedigt integendeel aan tot dienen uit liefde. Echte vrijheid is alleen te vinden binnen de door God gestelde grenzen. Het volmaakte voorbeeld is te zien bij de Heer Jezus.

Wandelen naar de Geest

Als we elkaar dienen door de liefde, vervullen we wat de wet eist. Nu zou u kunnen denken: Zie je wel, je moet dus toch de wet houden. Maar zo is het niet. Paulus gaat hier niet terug naar de wet. Wat hij laat zien, is dat wat de wet eiste en de mens niet kon volbrengen, in de praktijk van het nieuwe leven dat in het kind van God tot uiting komt, werkelijkheid wordt.

Dit is met andere woorden wat ook in Romeinen 8:4 staat: 'Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.' Wie door Gods Geest geleid wordt, doet als het ware automatisch wat de wet gebiedt en laat na wat de wet verbiedt. Maar wandelen naar de Geest wil veel meer zeggen. Het wil zeggen dat je de Geest de ruimte geeft in je leven en dat Hij je denken vult. 'Tegen de zodanigen is de wet niet' (Gal. 5:23).

Ik hoop van harte dat u uw kritiek nog eens wilt bezien in het licht van bovenstaande en wilt toetsen aan Gods Woord. Wat ik u nog wil aanraden, is biddend de brief aan de Galaten te bestuderen. Als u Gods wil wilt leren kennen over uw leven met betrekking tot het zichtbaar worden van Zijn Zoon in uw leven, zult u in die brief de bijbelse vrijheid leren kennen.

Ik denk dat met bovenstaande ook de beschuldiging van de neiging tot antinomianisme is weerlegd. Als Gods Woord verklaart dat ik als een kind van God niet onder de wet maar onder de genade ben en op grond van het geloof sta, wil dat niet zeggen dat ik de wet teniet doe, maar juist dat ik de wet bevestig (Rom. 3:31). Ik erken het oordeel van de wet over mij en vertrouw me toe aan de genade van God.

Het onderwerp dat hier direct op aansluit is dat van de christelijke vrijheid. Daarover gaat het in de volgende reactie.

13. Geboden en vrijheid

Vraag: Ik heb uw stukje op Heart Cry gelezen waar het ging of de gelovigen de wet als een leefregel nog heeft. Ik heb hier de laatste tijd veel over nagedacht met de Bijbel in de hand, hoe moet ik dan 1 Joh. 2:3–4 lezen en Ef. 6:1–2 en Gal. 5:13–15?

Dit is geen strikvraag maar een gewetensvraag.

Antwoord:

Bedankt voor uw mail en oprechte vragen naar aanleiding van enkele Schriftplaatsen. Hierop wil ik graag ingaan. Ik doe dat door de betreffende teksten te bespreken. Ik hoop dat het voor u een en ander verduidelijkt. Mocht dat niet zo zijn, vraagt u dan gerust verder.

De geboden bewaren (1 Joh. 2:3–4)

In 1 Johannes 2:3–4 spreekt over de kenmerken van het nieuwe leven. Hij wil zijn lezers daarmee bemoedigen. Het is namelijk zo dat er in de tijd van Johannes valse broeders waren binnengeslopen die prachtige dingen konden zeggen over het kennen van God. Zij zeiden God te kennen en wel op een heel speciale en diepgaande manier. Maar die personen bleken misleiders te zijn. Dat voerde tot de vraag hoe onderkend kan worden of iemand God kent, en ook hoe iemand het bij zichzelf kan onderkennen.

Een eerste kenmerk waaraan kan worden onderkend of iemand God kent, is dat hij gehoorzaam is. Het bewijs dat iemand God kent, levert hij niet door te spreken over opzienbare visioenen die hij zou hebben gehad of indrukwekkende gaven die hij zou bezitten. Kan iemand zeggen dat hij de geboden van de Heer Jezus wil doen? Is er zoveel liefde voor Hem dat iemand bereid is Hem te gehoorzamen en in Zijn wegen te wandelen? Toen Paulus tot bekering kwam, was het bewijs ervan niet dat hij ineens in tongen ging spreken, maar dat hij vroeg: Heer wat wilt U dat ik

doen zal? Het gaat er niet om te denken: Ik wandel niet altijd in gehoorzaamheid en daarom ben ik niet bekeerd. Het gaat er om dat een kind van God in zijn hart het verlangen vaststelt naar Zijn geboden te wandelen. Dat verlangen bewijst dat het eeuwige leven er is.

De geboden zijn hier niet de tien geboden, maar het verlangen alles te doen wat de Vader zegt. We zien dat volmaakt in het leven van de Heer Jezus. De wet was niet Zijn leefregel (hoewel Hij natuurlijk de wet volmaakt heeft volbracht), maar de geboden van de Vader (Joh. 10:17–18; 12:49; 14:31). Een bewijs dat de geboden van de Vader verder gaan dan het vervullen van de wet, is wat we lezen in Johannes 10:17–18. Daar zegt de Heer Jezus dat Hij Zijn leven aflegt en het ook weer neemt. Hij doet het omdat Hij daartoe een gebod van de Vader had gekregen. Waar staat een dergelijk gebod in de wet? Nergens.

Als er nu iemand komt die zegt dat Hij God kent, dan geeft Johannes hier een middel om dat te toetsen. Zien we bij zo iemand dat hij geen rekening houdt met de geboden van God, merken we geen verlangen om de wil van God te doen? Dan kunnen we hem classificeren als een leugenaar. Hij doet zijn eigen wil. In hem is de waarheid niet. Hij heeft de Heer Jezus, Die de waarheid is, niet als zijn leven.

Het gebod: eer uw vader en uw moeder (Ef. 6:1–3)

Na de huwelijksverhouding tussen man en vrouw in de voorgaande verzen, brengt Paulus in Efeziërs 6:1–3 nu de verhouding tussen ouders en kinderen naar voren. Net als in de verhouding tussen man en vrouw in het huwelijk, kan ook in de verhouding tussen ouders en kinderen een hemelse waarheid worden gerealiseerd. Om echt van de christelijke zegeningen te kunnen genieten, dienen we ons in genoemde verhouding te gedragen zoals Paulus hier aangeeft. Ook nu richt de apostel zich eerst tot hen die de onderdanige positie innemen, de kinderen. Dat zij direct

worden aangesproken, geeft aan hoe belangrijk ze zijn. Ze hangen er niet maar een beetje bij. Nee, zij mogen er aan bijdragen dat de nieuwe mens (want daarover gaat het in deze brief aan de Efeziërs, zie 4:24) hier zichtbaar wordt, namelijk als zij gehoorzaam zijn.

Ouders gehoorzamen

Wij leven in een wereld die is doordrenkt van een geest van opstand en het doen van de eigen wil. Helaas houdt die geest geen halt voor de huisdeur van de christelijke gezinnen. ‘De ouders ongehoorzaam’ is immers een kenmerk van ‘de laatste dagen’ (2 Tim. 3:1–2). Het aantal ontspoorde jongeren neemt toe. Hoe dat komt? Een reden is dat er steeds minder ‘normale’ gezinnen zijn. Een andere reden is dat ouders er niet aan denken dat de relatie ‘kind – ouders’ door God is ingesteld. Ouders maken fouten, maar de kinderen moeten hun ouders gehoorzamen. Een opvoeding zonder handhaving van gezag is in strijd met Gods wil. Door hun kinderen gehoorzaamheid te leren, bewijzen ouders hun een grote dienst. Kinderen die niet hebben geleerd te gehoorzamen, komen ook moeilijk tot bekering.

Dat ouders niet volmaakt zijn, geeft het kind niet het recht ongehoorzaam te zijn. Daarom staat er als extra motief bij ‘in de Heer’. Een kind gehoorzaamt niet omdat zijn ouders geen fouten maken, of gehoorzaamt alleen als het begrijpt wat er gevraagd wordt, maar een kind gehoorzaamt, omdat de Heer het zegt. Het maakt ook niet uit of een kind zich al heeft bekeerd of niet. De opdracht geldt voor elk kind. Gelovige kinderen zullen ook ongelovige ouders moeten gehoorzamen. Deze houding, dit gedrag is recht voor God.

Met de aanhaling van het vijfde gebod van de wet onderstreept de apostel het belang van gehoorzaamheid. Hij haalt dit gebod niet aan omdat wij nog onder de wet zouden zijn. Juist deze brief aan de Efeziërs heeft met de wet, die regels geeft voor het leven

op aarde, geen enkele verbinding. De brief plaatst ons juist in de hemel en van daaruit wordt ons leven bestuurd. Maar dat brengt ons niet tot een handelen in strijd met de wet. Met dit gebod toont Paulus aan dat bepaalde *beginselen* van de wet ook gelden onder de genade.

Gebod met een belofte

Het is een bijzonder gebod, want aan dit vijfde gebod wordt geen sanctie verbonden, zoals bij andere geboden, maar een belofte. In het gebod wordt niet over gehoorzamen gesproken, maar over eren. 'Eren' is iemand de plaats geven die hem toekomt en houdt tevens gehoorzaamheid in. Eren gaat verder dan gehoorzamen. Als kinderen een bepaalde leeftijd hebben bereikt en zelfstandig wonen of getrouwd zijn, is gehoorzaamheid niet meer aan de orde. Maar eren blijft wel een opdracht.

Dat God grote waarde hecht aan het eren van vader en moeder, blijkt wel uit de inhoud van de belofte. Uit die belofte blijkt ook dat het gebod niet is aangehaald omdat wij nog onder de wet zouden zijn. De belofte is namelijk niet voor ons. God belooft dit aan een aards volk, waarmee Hij door de wet in verbinding staat. Wij hebben een heel andere positie. In tegenstelling tot Israël, dat bij gehoorzaamheid zegen op aarde zou krijgen, zijn wij gezegend met alle zegeningen in de hemelse gewesten. De zegen van de Heer heeft in deze tijd niet te maken met aardse voorspoed. Een arme, zieke gelovige hoeft niet per se ontrouw te zijn en een rijke, gezonde gelovige niet per se trouw.

De christelijke vrijheid (Gal. 5:13–15)

In dit gedeelte wijst Paulus er nog eens op dat de in Christus gelovige geroepen is om vrij te zijn. Dat wil niet zeggen dat hij nu vrij is om te zondigen. De christen mag dan wel van de wet bevrijd zijn, maar dat wil niet zeggen dat hij nu geen gezag meer boven zich heeft. Christelijke vrijheid staat de zonde niet toe, maar moedigt integendeel aan tot dienen uit liefde. Echte vrijheid is alleen

te vinden binnen de door God gestelde grenzen. Het volmaakte voorbeeld zien we bij de Heer Jezus. Als we elkaar dienen door de liefde, vervullen we wat de wet eist. Nu kan er worden gedacht: Dus we moeten toch de wet houden? Nee, Paulus gaat hier niet terug naar de wet. Wat hij laat zien is, dat wat de wet eiste en de mens niet kon volbrengen, in de praktijk van de christelijke vrijheid werkelijkheid wordt.

De wet eist

Liefde verdraagt zwakheden, eist niet, stelt geen voorwaarden, verlangt ernaar te dienen. De wet weet niets van barmhertigheid, kan niet meegaand zijn en moet alles veroordelen wat niet aan zijn volmaakt rechtvaardige eis voldoet. Waar de wet, of iets wat daarvan is afgeleid, norm wordt voor de verhouding tot God en tot elkaar, is het onvermijdelijke gevolg dat er strijd ontstaat. De wet eist liefde tot elkaar, maar bij de Galaten toen en in de christenheid nu gebeurt het tegendeel. Wie de wet houdt, bouwt een eigen gerechtigheid op en kan geen medelijden hebben met anderen. Ze vereist een harde opstelling, anders is de wet geen wet meer. De strijd die uit wetticisme voortkomt (en ook strijd die voortkomt uit het bestrijden van wetticisme!), voert tot uitdelging. Eerst is er bijten, dan opeten en ten slotte verslinden. Het lijkt op Johannes 10:10 waar de Heer Jezus spreekt over stelen, dan slachten en ten slotte verderven.

14. De wet houdt zijn kracht

Opmerking: De inhoud van de wet, nl. God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf, wordt hiermee zeer zeker niet teniet gedaan.

Antwoord:

De wet wordt zeker niet te niet gedaan. De wet van God is heilig en rechtvaardig en goed.

Opmerking: Daarmee ben ik ervan overtuigd dat de wet zoals in de tien geboden vervat, zeker zijn kracht niet verloren heeft!

Antwoord:

De gelovige niet onder het gezag van wet

In zichzelf heeft de wet niets aan kracht ingeboet. Maar hij heeft geen enkel gezag meer over de gelovige. De wet is van toepassing op een mens zolang hij leeft. Maar als een mens het oordeel van de wet erkent en tevens ziet dat Christus dat oordeel in zijn plaats heeft gedragen, dan is die mens gestorven. Zie Romeinen 7:1–6 en de uitleg daarvan hieronder. De gelovige is in Christus een nieuwe schepping (1 Kor. 5:17; Gal. 6:15). De wet is van toepassing op de mens in het vlees, dat is op de mens die in zijn zonden leeft, maar de wet is niet van toepassing op een dode. Ik ben met Christus gestorven en daarom heeft de wet geen kracht meer over mij tot veroordeling. Dat betekent niet dat ik de wet te niet doe, maar dat ik de geldigheid ervan op mij als gelovige niet erken. Nu leef ik door de Geest. De Geest wil mijn hart en gedachten richten op Christus. Als ik met Hem voor ogen leef, zal ik zeker niet iets doen dat in strijd is met de wet. Daarmee zeg ik tegelijk dat niet de wet, maar Christus mijn 'leefregel' is. Het staat heel mooi in Romeinen 8:4 dat de rechtvaardige eis wordt vervuld in mij als ik niet naar het vlees, maar naar de Geest wandel.

De wet heeft zijn volle uitwerking in het bekendmaken van de zonde, niet in het bekendmaken van Christus. De wet doet de mens bezig zijn met zichzelf. De Geest doet de gelovige bezig zijn met Christus. Het verlangen om Hem te gehoorzamen en te dienen is bij elke waarachtig gelovige aanwezig. Maar als daarvoor de wet als norm genomen wordt, is men bezig met wat genoemd wordt: de bediening van de dood en de bediening van de veroordeling (2 Kor. 3:7,9). Ook een gelovige kan de wet niet houden. Wie dat probeert, ervaart de worsteling die in Romeinen 7 vanaf vers 7 wordt beschreven.

Het is van groot belang Romeinen 7 te begrijpen om tot ware vrijheid in Christus te komen en een leven te leiden dat bij die vrijheid past en dat verder beschreven wordt in Romeinen 8. Vanwege dit grote belang volgt nu een bespreking van Romeinen 7. Lees het en toets het.

Vrij van de wet

Lees Romeinen 7:1-7. Vrijgemaakt van de wet, daarover gaat het in Romeinen en in het bijzonder in dit gedeelte. Het vrijgemaakt zijn van de wet is het moeilijkste onderwerp om in het geloof aan te nemen, omdat we dat heel anders kunnen beleven. Hoe moeilijk het is, wordt in dit hoofdstuk voorgesteld. Hier treffen we iemand aan die wel het nieuwe leven heeft en daarom het goede wil doen, maar die toch steeds maar weer het kwade doet. Vandaar dat hij zich erg ellendig voelt. Hij wil graag voor de Heer Jezus leven en toch zondigt hij steeds weer. Dat komt omdat hij zichzelf, bewust of onbewust, verplichtingen oplegt. Hij wil God dienen en meent dat dit het beste kan door zich aan bepaalde regels, aan de wet te houden. De wet is per slot van rekening door God gegeven. De uitwerking is echter dat hij zich enorm te kort voelt schieten. De blijdschap van het geloof wordt daardoor gauw minder. Getuigen is er niet meer bij. Hij is helemaal op zichzelf gericht. De woorden 'ik' en 'mij' komen wel zo'n veertig keer voor in dit hoofdstuk. De bevrijding uit deze ellendige situatie staat pas aan het eind van het hoofdstuk, in vers 25.

De wet heerst over een levend mens

De verzen 1–6 zijn een soort inleiding. Van de verzen 1-4 heb ik in artikel IV van ‘De christen en de wet’ al een verklaring gegeven. U kunt die er nog eens op na lezen. De conclusie is in elk geval dat de gelovige niet meer in verbinding met de wet staat, maar met een opgestane Christus Die ook niets meer met de wet van doen heeft. Nu de gelovige niet meer verbonden is aan de wet, maar aan een opgestane Christus, kan hij voor God vrucht dragen.

Dan gaat Paulus in vers 5 verder met te stellen dat zolang de mens in het vlees is, d.w.z. zolang hij nog ongelovig is en zijn eigen wil doet, hij toegeeft aan de lusten van de zonde. Hoe meer de wet verbiedt iets te doen, des te meer zin krijgt hij erin. Wat hij voortbrengt, komt uit het vlees en is allemaal vrucht voor de dood en niet voor God. Hij leeft als het ware als een gevangene van de wet. De wet zegt wat hij moet doen en oefent zijn gezag over hem uit. Hij is er een slaaf van.

Maar als hij gestorven is, heeft de wet niets meer over hem te zeggen. Vanaf dat moment dient hij op een heel nieuwe manier. Hij dient niet meer in oudheid van de letter, d.w.z. op een manier waarin alles precies is voorgeschreven. Hij dient nu in nieuwheid van de geest, d.w.z. op een manier waarbij hij het nieuwe, geestelijke leven laat werken, het leven dat gericht is op de Heer Jezus.

Door de wet komt kennis van de zonde

Lees Romeinen 7:7–13. Er is tot aan dit hoofdstuk al heel wat over de wet in deze brief gezegd. Ook in de volgende hoofdstukken en in andere brieven van Paulus zal er nog heel wat over gezegd worden. Daarom moeten we in dit gedeelte eens goed kijken waarom de wet nu eigenlijk gegeven is. Na alles wat er over de wet is gezegd, zou iemand kunnen gaan denken dat de wet iets zondigs is. Hij brengt de mens, zo lijkt het, alleen maar tot verkeerde dingen. Maar zo is het niet.

In hoofdstuk 3:20 is al gezegd dat door de wet kennis van de zonde komt. Let op het woordje kennis. Er staat dus niet dat de wet iemand ertoe aanzet om te zondigen. Wat de wet wel doet, is de zonde *aantonen*. Neem nu de begeerte. Begeerte is iets wat we niet kunnen zien. Die zit in het hart. Dat begeerte zonde is, zou je niet hebben geweten als de wet niet had gezegd: 'Gij zult niet begeren.' Nu dit zo duidelijk in de wet staat, merken we ook dat het zo is. De in ons wonende zonde wekt de begeerte bij ons op, juist nu er een gebod gegeven is dat ons verbiedt om te begeren.

Een voorbeeldje kan dit verduidelijken. Onze kinderen mochten als ze uit school thuiskwamen altijd een koekje uit de koektrommel nemen. Stel dat ik op zekere morgen tegen hen gezegd zou hebben: 'Als jullie thuiskomen mogen jullie niet aan de koektrommel zitten en er ook niet in kijken.' Het gevolg daarvan zou zijn dat ze, wanneer ze thuiskwamen, zich zullen moeten inhouden om aan mijn gebod te gehoorzamen. Bij hen is door het gebod de begeerte opgewekt. De zonde gebruikt het gebod om de begeerte op te wekken. Zolang ik het gebod niet gegeven had, was er niets aan de hand. De zonde was wel aanwezig, maar ze was dood, d.w.z. ze werd niet ervaren. Maar pas toen het gebod (de wet) kwam, leefde de zonde op en werden zij zich bewust van de aanwezigheid ervan.

Hier zien we de echte functie van de wet in de praktijk. De 'ik' figuur die in Romeinen 7 aan het woord is, zegt dat hij vroeger, toen hij nog onbekeerd was, zonder wet leefde. Hij trok zich niets aan van dat 'gij zult niet begeren'. Dat leefde niet eens voor hem. Pas toen hij God in zijn leven toeliet, dacht hij aan Zijn wet. En daardoor kreeg hij oog voor de zonde, want de wet toonde dat aan. Maar hij ontdekte ook iets anders en dat was dat de wet hem veroordeelde, omdat hij de wet niet kon houden. Het gebod dat ten leven was (want God had in Leviticus 18:5 van de wet gezegd: 'Doe dit en gij zult leven. '), bleek voor hem de dood te betekenen. Dat kwam door de zonde die in hem woont. De zonde gebruikte

de wet om hem te verleiden en tot verkeerde, zondige daden te brengen. Het ligt dus niet aan de wet. Want de wet komt van God en is heilig. En de geboden van de wet zijn heilig en rechtvaardig en goed. Zou dan het goede, dat van God komt, en dat God gegeven heeft, opdat hij daardoor zou leven, voor hem de dood betekenen? Dat kan toch niet? Hoe komt het dan dat hij toch onder het doodsoordeel van de wet ligt? Dat komt door de zonde. De zonde heeft het goede gebruikt om voor mij de dood te bewerken. Wat God ten goede had bedoeld, heeft de zonde ten kwade gebruikt.

Maar er is nog iets gebeurd en dat is het volgende. De wet heeft de zonde in zijn ware gedaante laten zien. De zonde is zelfs door de wet uitermate zondig geworden. Wat dat wil zeggen is al in hoofdstuk 5:20 duidelijk gemaakt. De zonde was al in de wereld, voordat de wet gegeven werd. Nu de wet gegeven is, wordt zonde nog erger, omdat de wet aantoont wat zonde is en wij dus weten wat zonde is. Een voorbeeldje kan dat misschien wat duidelijker maken. In Engeland is bij wet voorgeschreven dat men links moet rijden. Als ik in Engeland zou komen en niet zou weten dat auto's in Engeland links rijden en ik ga daar rechts rijden, dan bega ik een overtreding. Maar als ze mij hebben verteld dat men in Engeland links rijdt en ik ga dan nog rechts rijden dan ben ik extra schuldig. Zo is het ook met de zonde en met de wet. Door de wet komt de mens erachter wat zonde is. Ook is hij extra verantwoordelijk voor de zonde die hij doet, want hij weet door de wet wat wel en niet mag.

De worsteling onder de wet

Lees Romeinen 7:14–24. In deze verzen ontmoeten we een persoon, die enorm worstelt met het vraagstuk van de wet. Het is iemand die bekeerd is. Hij heeft leven uit God. Dat kunnen we vooral opmaken uit vers 22, waar hij zegt dat hij zich verlustigt in de wet van God. Zoiets zegt een ongelovige niet. Maar het is iemand die een strijd voert met de zonde die in hem woont. In

die strijd zakt hij steeds dieper weg. Hij lijkt op iemand die in een moeras is terecht gekomen. Het kenmerk van een moeras is, dat je heel langzaam wegzakt en dat iedere poging om jezelf eruit te bevrijden, je alleen maar sneller doet wegzakken. Moerasloper, zo zullen we deze persoon maar noemen, wil zichzelf uit de macht van de zonde bevrijden door gehoorzaam te zijn aan de wet van God. Toch lijdt hij keer op keer de nederlaag, hij zakt steeds dieper weg. Hij doet telkens wat hij haat, telkens doet hij het kwade, terwijl hij toch zo graag het goede wil doen.

Deze strijd is een noodzakelijke ervaring voor ieder die serieus met God en de Heer Jezus wil leven. Dat wil niet zeggen dat deze worsteling het hele leven hoeft te duren. Er is uitkomst. Maar iemand die deze strijd niet kent, is vaak een oppervlakkig christen. Door deze strijd leert iemand namelijk aan den lijve de harde werkelijkheid dat er in hem, dat is in zijn vlees, geen goed woont.

Hoe ontstaat deze strijd nu eigenlijk? Deze strijd ontstaat door een verkeerd gebruik van de wet. Wat moeten we met de wet? In algemene zin weten we dat de wet geestelijk is, d.w.z. de wet vertelt de mens hoe hij Hem moet dienen. Waarom lukt dat nou niet? Omdat hij vleeselijk is, verkocht onder de zonde. Daar ligt het spanningsveld: er is de wil om God te dienen, maar het gebeurt niet. Integendeel, er gebeurt juist wat zo iemand haat.

Deze ervaring maakt wel iets duidelijk: wie doet wat hij niet wil, erkent dat de wet goed is. Want de wet wil ook niet dat hij het verkeerde doet. De wet en hij zijn het dus eens. Dan moet er iets anders zijn dat het verkeerde doet. Dat is er ook en wel de zonde die in hem woont. Hij kan de zonde niet de schuld geven van het verkeerde dat hij doet; het ligt aan hemzelf want hij laat de zonde toe hem te gebruiken. Dat komt omdat hij in zichzelf geen kracht heeft om de zonde te weerstaan. Hij wil het goede wel doen, maar in zijn vlees, die zondige oude natuur, woont geen goed. Daarom komt hij ertoe om het kwade te doen. Maar dan is hij het niet meer die het doet, maar de zonde die in hem woont.

Wat hij bij zichzelf waarneemt, is dit: als ik ernaar verlang het goede te doen (en dat verlangen is goed!), dringt het kwade zich aan mij op. In mijn hart voel ik blijdschap over de wet van God en ik verlang om ernaar te leven. Dat verlangen is er door de nieuwe natuur die hij gekregen heeft. Maar hij heeft ook nog een oude natuur, die zich tevens wil laten gelden. Die oude natuur, de wet van de zonde, maakt hem tot zijn gevangene en vecht ervoor om de heerschappij in zijn leven te houden. Dit gevecht vindt plaats in de leden van zijn lichaam. Want het gaat erom wie de heerschappij over zijn leden heeft. Zijn handen, ogen, voeten, verstand enz. staan na zijn bekering in dienst van God (zie Rom. 6:13). Maar hij ervaart het tijdens die worsteling alsof de zonde er nog beschikking over heeft. Hij voelt zich daardoor de ellendigste mens op aarde. Zijn lichaam is een lichaam waarin de dood werkt en waaruit hij graag verlost wil worden. Hoe moet het toch verder?

De verlossing

Let nu eens op dat woordje 'wie' in vers 24. Het is alsof de moerasloper (dat is ieder die met zo'n worsteling te maken heeft), na al de pogingen om zichzelf te bevrijden en waarvoor hij de kracht bij zichzelf zocht, nu om zich heen kijkt en de verlossing, de redding, van iemand anders verwacht. Dat is dan tevens het einde van zijn worsteling. Zijn oog wordt gericht op God. Hij ziet dat God de bevrijding allang heeft klaarliggen, want ze is door Jezus Christus tot stand gebracht. Wie dat ziet, zal God daar direct voor danken.

Het laatste vers stelt dan als conclusie wat het kenmerk is van elk van de twee naturen die een gelovige heeft. Deze twee naturen blijft hij houden zolang hij op aarde leeft. Maar dat hoeft hem, nu de oude natuur geen heerschappij meer over hem heeft, niet meer te verontrusten.

15. De gemeente en Israël

Vragen/opmerkingen: Het laatste onderwerp dat in dit boekje aan de orde komt, is het verschil tussen Israël en de gemeente. In meerdere reacties is gewezen op en zijn vragen gesteld over Efeziërs 2:11–18. Uit de vragen en opmerkingen daarover is gebleken dat genoemd verschil een van de kernpunten is, misschien wel het belangrijkste kernpunt, in het nadenken over de christen en de wet.

Antwoord:

De gemeente: iets nieuws

Wie de gemeente ziet als de voortzetting van Israël verbindt twee zaken met elkaar die de Schrift duidelijk onderscheidt. Dat kan niet beter duidelijk worden gemaakt dan door enkele dingen te zeggen naar aanleiding van de brief aan de Efeziërs. Juist deze brief laat op heldere wijze zien dat de gemeente een totaal nieuw iets is. Het voert te ver om alle verschillen tussen Israël en de gemeente te noemen. Maar één ding is duidelijk: In de gemeente is elk onderscheid naar nationale afkomst verdwenen. Om Gods zegen te krijgen moet de heiden geen Jood worden en nog minder moet de Jood heiden worden. Beiden, Jood en heiden, worden namelijk samen tot iets geheel nieuws geschapen (zie Ef. 2:11-22 en Kol. 3:10-11).

De wet is weggebroken

Als Paulus in deze brief over de wet (de middelmuur des afscheid-sels) spreekt, toont hij juist aan dat deze door het werk van Christus weggebroken en te niet gedaan is (Ef. 2:14). Er is in de gemeente geen onderscheid meer tussen Israël en de volken. En als hij bijvoorbeeld zegt dat 'die gestolen heeft, niet meer stele', is dat geen aanhaling van het achtste gebod. Natuurlijk is het voor een lid van de gemeente verboden om te stelen. Maar is dat al-

les? Nee, Paulus gaat door naar het wezenlijke van de gemeente: in plaats van te stelen moet er met de handen gewerkt worden met een doel: opdat hij hebbe te delen dengene, die nood heeft. Christendom is niet negatief: gij zult niet, maar positief: doe goed. Dat goede hoort bij het nieuwe leven, want dat nieuwe leven is Christus.

Christus heeft meer gedaan dan de wet houden

Zeker heeft Christus volmaakt de wet gehouden. Maar is de gelovige gered door de wetsbetrachting van Christus? De wetsbetrachting van Christus maakt het oordeel over de zondige mens alleen maar des te definitiever. Christus heeft echter veel meer gedaan dan de wet eist. Waar staat in de wet dat iemand zijn leven voor een ander moet geven? Christus heeft het gedaan en dat voor zondaren en wel omdat de Vader Hem dat vroeg (Joh. 10:17-18). Zijn spijs was de wil van Zijn Vader te doen (Joh. 4:34). Daarom kan er worden gezegd dat de gelovige, die Christus als zijn leven heeft ontvangen (want wie de Zoon heeft, heeft het leven) schuldig is om zijn leven af te leggen voor zijn broeder (1 Joh. 3:16). Waar staat in de wet dat de gelovige zijn leven behoort af te leggen voor zijn medegelovige? Nergens!

De wet bevestigd

Ben ik, door dit te zeggen, antinomiaans? Zeker niet. Maar ik bevestig de wet (Rom. 3:31). Ik erken het volle oordeel van Gods wet over wie ik van nature ben. Tegelijk weet ik dat Christus de vloek van de wet voor mij heeft gedragen (Gal. 3:13), waardoor ik vrij ben van die vloek. Ik ben met Christus gekruisigd en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Maak ik de wet krachteloos? Absoluut niet. De wet blijft in zijn volle kracht en gezag staan. Maar hij is niet meer op mij van toepassing, want ik ben gestorven. Er is niets mis met de wet, er is ook niets aan de wet veranderd. Er was wel wat mis met mij en ik ben veranderd. Ik dank God uit de grond van mijn hart voor die genade.

Laten we nu eens het gedeelte van Efeziërs 2:11-22 nader bekijken. Ik zal de betreffende verzen erbij vermelden, zodat we weten waarmee we bezig zijn. In mijn uitleg spreek ik over 'ons' en 'wij' als uiting van de verbondenheid die ik heb met elkeen die door genade een kind van God is en daardoor tot de gemeente van de levende God behoort.

Vroeger

[11] Met vers 11 begint een nieuw gedeelte in de brief. Paulus kijkt terug. De eenheid die tussen Jood en heiden is ontstaan, is een wonder van Gods genade. Hoe groot dit wonder is, laat Paulus zien door een vergelijking te maken tussen wat de volken vroeger waren en wat ze nu geworden zijn. Het merendeel van de lezers van de brief, toen en ook nu, bestaat uit hen die vroeger tot de volken (dus niet tot Israël) behoorden. Zij worden ertoe opgewekt zich te herinneren, hoe het vroeger met hen gesteld was, opdat zij beter zullen begrijpen hoe het nu met hen geworden is. Om hun eertijds hopeloze situatie te schilderen, vergelijkt hij die met de vroegere situatie van Israël. Het is belangrijk om in gedachten te houden dat het in deze vergelijking om de vroegere uiterlijke positie gaat, zowel van de heiden als van de Jood. Paulus zet in zeven punten de positie van de heiden neer. Het zijn als het ware zeven mokerslagen. Elke slag doet de heiden dieper in zijn uitzichtloze ellende zakken.

De eerste klap: ze waren 'de volken in het vlees'. De uitdrukking 'in het vlees' geeft aan dat hun hele leven beheerst werd door het voldoen aan de begeerten van het vlees. In Romeinen 7:5 staat het zo: 'Want toen wij in het vlees waren, werkten de hartstochten van de zonden ... in onze leden om voor de dood vrucht te dragen.' God had aan Israël Zijn wet gegeven om in gehoorzaamheid daaraan het leven te genieten in gemeenschap met God.

De tweede klap: de Jood keek met verachting op de heiden neer en schold hem uit voor 'onbesneden' (1 Sam. 14:6; 17:26,36). Zo als opgemerkt, gaat het om een vergelijking qua uiterlijke positie.

Daarom wordt Israël hier genoemd ‘de zogenaamde besnijdenis’. Het gaat alleen om de uiterlijke vorm, benadrukt door de toevoeging ‘die in het vlees met handen gebeurt’.

[12] De derde klap: de volken waren vroeger ‘zonder Christus’. Christus, dat wil zeggen de Messias voor Israël, was niet aan de heidenen beloofd; Hij was alleen aan Israël beloofd. Toen Hij op aarde kwam, kwam Hij voor ‘de kinderen’ van Israël, niet voor ‘de honden’, de heidenen (vgl. Mark. 7:24–30).

De vierde klap: heidenen vielen niet onder het burgerrecht van Israël. Daardoor misten zij de vele voorrechten die dit burgerschap inhield. We kunnen denken aan allerlei sociale en godsdienstige voorrechten, maar ook aan de inzetten en rechten die God Zijn volk had gegeven. Hierdoor werd het hele leven zo geregeld, dat het optimaal geleefd kon worden, in gezondheid, vrede en veiligheid (Deut. 4:8).

De vijfde klap: de volken hadden als ‘vreemdelingen’ geen deel aan ‘de verbonden der belofte’. God had met Israël vanaf Abraham verschillende verbonden gesloten (zie Gen. 15, 17; Lev. 26:42; Ps. 89). Die hadden één gemeenschappelijke belofte: de komst van de Messias. Deze zou vervullen wat God in de verbonden had toegezegd.

De zesde klap: ‘geen hoop’. De situatie wordt steeds hopelozener. Na al het voorgaande mochten we toch hopen dat er een keer een verandering ten goede zou optreden. Maar ook daarop is geen enkel zicht. Er is geen enkele grond iets goeds te verwachten van de toekomst.

Ten slotte de zevende, de grootste klap: ‘zonder God in de wereld’. De volken hadden God massaal de rug toegekeerd (Rom. 1:20–21). Daarom heeft Hij ‘in de voorbije geslachten alle volken op hun eigen wegen laten gaan’ (Hand. 14:16). Ze waren volledig op zichzelf aangewezen, zonder enige verbinding met God. Te

midden van alle volken had God Israël uitgekozen. Door middel van dit volk maakte Hij zich aan alle andere volken bekend.

Wat is nu de bedoeling van deze vergelijking? Om dat duidelijk te maken moet eerst gezegd worden wat de bedoeling niet is: de vergelijking dient in elk geval *niet* om te bewijzen dat de heidenen nu wél deel hebben gekregen aan de zegeningen van Israël. Een groot misverstand in de uitleg van deze verzen is namelijk dat de heiden nabij is gebracht doordat hij Jood is geworden. Dat kan niet de goede uitleg zijn, want ook in het Oude Testament bestond voor de heiden de mogelijkheid om Israëliet te worden, een Jodengenoot, een zogeheten proseliet.

Verder had God ook in het Oude Testament zegeningen voor heidenen in petto. Alleen moeten we daarbij het volgende bedenken. In de eerste plaats zijn de in het Oude Testament genoemde zegeningen voor de volken niet aan die volken zélf gegeven, maar aan Abraham, Izaäk en Jakob en later aan Israël en de profeten. In de tweede plaats zien we dat de volken alleen zegen kunnen ontvangen *door middel van* Israël. Als in de toekomst Israël weer Gods volk zal zijn, zullen de volken mee profiteren van dit herstel. Dit zal gebeuren als de Heer Jezus het vreedrijk heeft opgericht. Dan zullen de volken via Israël gezegend worden.

Vroeger veraf, nu nabij

Maar wat wordt ons in Efeziërs 2 dan wel duidelijk gemaakt? Dat er zegen is voor de volken *buiten* Israël om! **[13]** Vers 13, waaraan we nu toe zijn, verklaart dat nader. De heidenen waren in dubbel opzicht ver van God verwijderd. In de eerste plaats door buiten Israël te staan. Wat dat betekent hebben we zojuist gezien. Maar ze waren ook ver bij God vandaan in geestelijk opzicht. Echter ook de Joden waren in geestelijk opzicht ver bij God vandaan. Waar beiden geestelijk ver van God stonden, moesten beiden, Jood en heiden, nabij God worden gebracht en wel door het bloed van Christus. De heiden wordt geen Jood en nog minder wordt de Jood heiden.

Beiden worden gebracht in een totaal nieuwe positie: 'in Christus Jezus'. Daarin is geen sprake meer van 'volken in het vlees' en ook niet van 'Israël naar het vlees'. Samen vormen zij een nieuwe eenheid, waarvan vermeld wordt dat zij 'beiden één gemaakt' zijn (vs. 14), dat zij 'tot één nieuwe mens' geschapen zijn (vs. 15) en dat zij 'beiden in één lichaam' met God verzoend zijn (vs. 16).

Het bloed van Christus

Joden en heidenen worden uit hun natuurlijke omgeving gehaald en geplaatst in een geheel nieuwe eenheid: de gemeente. Voor de heiden (en ook voor de Jood) is dat een geweldige verandering. Vroeger in dubbel opzicht zó veraf. Nu, 'door het bloed van Christus', zó dicht bij God, zelfs aan Zijn hart gebracht.

'Het bloed van Christus' plaatst het offer van Christus voor onze aandacht. Door Zijn bloed zijn wij verzoend met God. Op grond daarvan heeft God alles weggedaan wat Hem in de weg stond om ons in Zijn tegenwoordigheid toe te laten en ons met alle geestelijke zegeningen te zegenen. Over de waarde van het bloed van Christus raken we nooit uitgedacht.

We zijn dus 'nabij gekomen' en wel 'in Christus' en op de grondslag van Zijn bloed. Daardoor is het mogelijk dat we in de tegenwoordigheid van God mogen komen. Als er echter niet meer zou zijn, zou dit kunnen betekenen dat de gemeente niet meer was dan een verbetering van het Jodendom. Voor de Jood was de toegang tot God gesloten, voor de gemeente is die open. Hoe groot dit voorrecht ook is, toch is daarmee niet alles gezegd over wat de gemeente heeft bóven Israël. De gemeente bestaat niet uit een willekeurig aantal christenen dat nu het voorrecht heeft om in de tegenwoordigheid van God te zijn. Dat voorrecht houdt namelijk niet noodzakelijk in dat het onderscheid tussen Joden en heidenen is weggedaan. En een van de unieke kenmerken van de gemeente is nu juist dat dit onderscheid wél verdwenen is. Dat is wat deze verzen duidelijk maken.

Vrede tussen Jood en heiden

[14] Het wegvallen van dit onderscheid is het gevolg van wat Christus tot stand heeft gebracht door Zijn dood aan het kruis. ‘Hij is onze vrede’, met de nadruk op ‘Hij’, op Zijn Persoon. Hij heeft vrede bewerkt tussen God en de mens én – en daarop lijkt hier de nadruk te liggen – tussen Jood en heiden. Dit is iets compleet nieuws. In het Oude Testament was de scheiding tussen Jood en heiden door God Zelf aangebracht. Daar had Hij de wet als ‘de scheidsmuur van de omheining’ gegeven. De wet was een soort hek. Binnen dat hek stond God in verbinding met Zijn volk Israël, een betrekking die was vastgelegd in een veelheid van geboden en inzettingen. Dat hek fungeerde tevens als een scheidslijn tussen Israël en de om hen heen wonende volken, die deze wet niet hadden.

Met het aangeven van deze formele scheiding tussen Jood en heiden is ook nog niet alles gezegd. Daarbij zou het in beginsel mogelijk zijn dat ze als het ware over de schutting heen vriendelijke contacten met elkaar onderhielden. Maar dat is niet het geval. Er was behalve een onderscheid in positie ook vijandschap. Deze vijandschap was ook het gevolg van de ‘wet van de geboden die in inzettingen bestaat’. De heiden stond buiten dat, waarop de Jood zich beroemde (Rom. 2:23). De heidenen wilden met God niets te maken hebben. Zij hadden hun eigen goden en onderwierpen zich aan de regels die zij zelf vaststelden. In het Oude Testament werd de Jood opgeroepen de afgodendienaars op geen enkele wijze te tolereren.

In deze situatie – die zowel betrekking heeft op de positie van beiden, als op de vijandige gezindheid die zij jegens elkaar koesterden – is een radicale verandering gekomen. Eerst is de wet als scheidsmuur ‘weggebroken’ of ontbonden, van zijn kracht beroofd. Tevens is de wet als uitdrukking van Gods wil ‘te niet gedaan’ of buiten werking gesteld. [15] Zowel het wegbreken als het te niet doen, is gebeurd door wat Christus deed ‘in zijn vlees’.

De uitdrukking 'in zijn vlees' ziet op Zijn lichaam dat Hij overgaf in de dood aan het kruis. De wet heeft totaal afgedaan voor ieder die nabij is gebracht. Niet alleen voor de heiden, maar ook voor de Jood. Ook de gelovige die van oorsprong Jood was, moest begrijpen dat voor hem de wet had afgedaan. Dezelfde wet die de heiden op afstand van God hield, hield ook de Jood op afstand van God. Hij had immers de wet gebroken! Dat bracht hem onder de vloek. Wilde er voor de Jood vrede komen, dan moest ook voor hem de wet te niet worden gedaan.

Een nieuwe mens

Maar ook het wegbreken van de scheiding tussen Jood en heiden is niet wat de gemeente zo speciaal maakt. Het was noodzakelijk, maar niet voldoende. Het belangrijkste kenmerk van de gemeente is niet dat er nu vrije omgang kan zijn tussen Jood en heiden. Dan zou de omheining weer zijn opgebouwd, alleen een stuk verderop, waardoor nu ook de heidenen binnen de omheining zaten. Het verschil tussen Jood en heiden zou dan ongedaan gemaakt zijn door de heiden op te tillen tot het niveau van de Jood. Het zou helemaal ondenkbaar zijn om na het wegvallen van de muur de Jood te laten afdalen tot het niveau van de heiden. Maar geen van deze mogelijkheden geeft de manier weer waarop God de gemeente heeft gevormd. Na het wegbreken (negatief) komt er iets nieuws (positief) in zicht en wel 'één nieuwe mens' en 'één lichaam'. Tot dit nieuwe zijn Jood en heiden samengebracht.

Eerst iets over de nieuwe mens. Christus is op de innigste wijze verbonden met de nieuwe mens. Hij heeft die 'in Zichzelf' gescheppen. Het woord 'scheppen' geeft aan dat het gaat om iets dat nooit heeft bestaan, maar dat door Christus tot stand is gebracht. Hij deed dat niet als bij de eerste schepping in Genesis 1, door het spreken van het machtswoord: 'Er zij vrede'. Nee, in Zijn *werk op het kruis* was Hij 'vrede makend' tussen Jood en heiden. Jood en heiden als één nieuwe mens introduceert een nieuw wezen, met totaal nieuwe kenmerken of karaktertrekken. Kort gezegd is dit de

nieuwe mens: Christus zoals Hij in alle gelovigen woont en zichtbaar wordt. Om de nieuwe mens te tonen, kan alleen worden volstaan met alle gelovigen, want ieder van hen vertoont weer een ander aspect. Voor iedere gelovige afzonderlijk geldt dat hij in Christus is en daardoor een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17).

Eén lichaam

[16] Hoe verheven het ook is wat we in de nieuwe mens zien, toch is daarmee ook nog niet alles gezegd over de nabijheid waarin de gemeente tot God is gebracht. Op de eenheid in wezen die in de nieuwe mens te zien is, volgt nog de grootst mogelijke eenheid die er is: één lichaam. Eén lichaam is niet een aantal mensen die samen de nieuwe mens vormen, maar die elk een verschillend aspect van de ene nieuwe mens laten zien. Eén lichaam gaat nog een stap verder. Het wil zeggen dat die mensen samen een onverbreekelijke eenheid vormen. Zij zijn aan elkaar verbonden, zoals de leden van een lichaam aan elkaar verbonden zijn. Ook dit is iets totaal nieuws. In het beeld van het ene lichaam komt het duidelijkst tot uiting hoe volkomen nieuw de positie is voor zowel de Jood als de heiden. De oude positie is definitief verleden tijd.

Jood en heiden kunnen samen, in één lichaam verzoend met God, in Zijn nabijheid zijn. Ook dit is het gevolg van wat de Heer Jezus deed aan het kruis. Wilde er een situatie van harmonie tussen God en 'die beiden' kunnen ontstaan, dan kon dat alleen als er verzoening plaatsvond. Verzoening is nodig waar vijandschap heerst. Op het kruis werd Christus 'tot zonde gemaakt' (2 Kor. 5:20–21). Daar werd in Christus door God alles geoordeeld en weggedaan wat voor Hem niet kan bestaan, opdat Hij ons bij Zich kon nemen. Tevens betekent het kruis het einde van de oude vete die tussen Jood en heiden bestond: daardoor is 'de vijandschap gedood'. Zo bewerkt het kruis verzoening tussen God en mensen en tussen mensen onderling.

Vrede verkondigd

[17] Hier wordt voor de derde keer in dit hoofdstuk over vrede gesproken. De eerste keer is in vers 13; daar is de *persoon van Christus Zelf* de vrede. Vervolgens in vers 15, waar vrede het gevolg is van het *werk van Christus* aan het kruis. Hier in vers 17 gaat het over het *verkondigen* van vrede. Ook dit verkondigen wordt toegeschreven aan Christus. Toch kan dit 'En Hij is gekomen' niet slaan op Zijn verblijf op aarde. Toen heeft Hij wel aan de Zijnen ('hen die nabij waren') vrede verkondigd (Joh. 14:27; 20:19–21), maar nooit aan de heidenen ('u die veraf was'). Voor dat laatste was Hij niet naar de aarde gekomen (Matth. 10:5–6). Maar nu heeft er, zoals we in het vorige vers hebben gezien, verzoening door het kruis plaatsgevonden en is Hij daarna teruggekeerd naar de hemel. Van daaruit laat Hij, door middel van Zijn apostelen en discipelen, deze vrede aan iedereen verkondigen. Wat Zijn plaatsvervangers op aarde doen in de verkondiging van vrede aan Jood én heiden – want er is geen onderscheid meer – is *Zijn* werk. Hierin zien we opnieuw de eenheid die er is tussen Christus in de hemel en de Zijnen op aarde. Hierdoor is die vrede ook tot ons gekomen en hebben wij er ook deel aan gekregen.

De toegang tot de Vader

[18] Na alle voorgaande overweldigende gevolgen van het werk van Christus komen we nu bij het hoogtepunt van onze geestelijke voorrechten: de toegang tot de Vader. Dat houdt in dat we ons bij Hem volmaakt gelukkig en thuis voelen, zonder nog naar iets anders te verlangen. Deze toegang is er voor 'beiden', Jood en heiden, 'door Hem', dat is Christus. Hij heeft de weg geopend door het kruis. Hij heeft het mogelijk gemaakt dat we nu zonder enige schroom in onszelf en zonder enige bemiddeling van anderen buiten onszelf, bij de Vader kunnen komen. We mogen rechtstreeks tot de Vader gaan. Hij, Die ons daartoe in staat stelt, ons de kracht ervoor geeft, is 'één Geest'. Voor de vierde keer treffen we het woord 'één' aan (zie ook vs. 14–16). Elke voorgaande een-

heid is bewerkt door deze ene Geest. Elk onderscheid is weg. De Geest geeft aan de Jood geen andere toegang dan aan de heiden. Er is een altijd vrije toegang tot de Vader voor iedere 'zoon'. God is niet meer verborgen achter een voorhangsel, zoals toen Hij bij Israël woonde in de tabernakel en de tempel.

De verhouding met God wordt niet meer geregeld door een bepaalde wet, maar door vrijheid. Elke beknutting van die vrijheid door opnieuw iets in te voeren van de wet, betekent een belemmering van de vrije toegang. Dat is een gemis voor het kind van God, maar een nog groter gemis voor de Vader Die Zijn kinderen graag bij Zich heeft. Het gaat er ook niet zozeer om wat we bij Hem dóen. Zeker, we mogen Hem aanbidden, we mogen Hem dingen vragen, dat ook. Maar het grootst voor Hem is dat we bij Hem *zijn*, dat Hij ziet dat we Hem opzoeken om Wie Hij is: de Vader van onze Heer Jezus Christus. We zijn bij Hem als degenen die één gemaakt zijn met de Heer Jezus. Het bij de Vader zijn is eigenlijk het genieten van alles wat de Heer Jezus is voor de Vader en ons dan realiseren dat die betrekking ook ons deel is, want we zijn één met Hem. Dan kunnen we alleen nog maar aanbidden.

16. Bijbelstudievragen

1. Wanneer is iemand een christen in de zin van een kind van God? (1 Kor. 15:1-4)
2. Kan een mens door het houden van de wet gerechtvaardigd worden? (Gal. 2:16; Rom. 3:20)
3. Waardoor wordt een mens gerechtvaardigd? (Hand. 13:39)
4. Waarom wordt de wet “een juk” genoemd en wordt er gezegd dat dit juk door geen mens te dragen is? (Hand. 15:10)
5. Waarom wordt de wet “de bediening van de dood” en “de bediening van de veroordeling genoemd”? (2 Kor. 3:7,9)
6. Waartoe, of met welk doel, is de wet gegeven? (Gal. 3:19)?
7. Hoe kan de wet “wettig” worden gebruikt? (1 Tim. 1:8–11)?
8. Als we niet onder de wet, maar onder de genade zijn, kunnen we er dan maar op los leven? (Rom. 6:14; Gal. 5:1,13)
9. Waarom sluiten wet en geloof elkaar uit? (Gal. 3:1–12)
10. Wat betekent het dat Christus de gelovige heeft vrijgekocht van de vloek van de wet? (Gal. 3:13)
11. Wat betekent het dat Christus “de scheidsmuur van de omheining ... de wet van de geboden die in inzettingen bestaat” heeft weggebroken? (Ef. 2:15)
12. Wie neemt de wet serieus: degene die probeert de wet te volbrengen of degene die het oordeel van de wet over zichzelf erkent? (Rom. 3:31)
13. Waar staat in de Schrift dat de wet door een gelovige

moet worden gehouden 'om die te doen uit dankbaarheid'?

14. Naar welke norm behoort de gelovige te leven? (Ef. 5:1-2)

Andere boeken van dezelfde schrijver te bestellen bij de uitgever van dit boek of bij de christelijke boekhandel:

Zie, uw Koning, *een toelichting op het evangelie naar Mattheus* (Serie 'Zie' - deel 1/5). 391 pag. ISBN 978-90-5798-272-9

Zie, Mijn Knecht, *een toelichting op het evangelie naar Markus* (Serie 'Zie' - deel 2/5). 275 pag. ISBN 978-90-5798-273-6

Zie, de Mens, *een toelichting op het evangelie naar Lukas* (Serie 'Zie' - deel 3/5). 519 pag. ISBN 978-90-5798-274-3

Zie, uw God, *een toelichting op het evangelie naar Johannes* (Serie 'Zie' - deel 4/5). 426 pag. ISBN 978-90-5798-275-0

Zie, een volk, *een toelichting op Handelingen* (Serie 'Zie'-deel 5/5). 498 pag. ISBN 978-90-5798-276-7

De brief aan de Romeinen, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 1). 2de druk, 198 pag. ISBN 978-90-8088-677-3

De eerste brief aan de Korinthiërs, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 2). 288 pag. ISBN 978-90-6353-224-4

De tweede brief aan de Korinthiërs, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 3). 166 pag. ISBN 978-90-6353-224-6

Vrij! *Een verklaring van Paulus' brief aan de Galaten*, (Rotsvast 4). 101 pag. ISBN 978-90-74319-41-6

De brief aan de Efeziërs, een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 5). 218 pag. ISBN 978-90-808867-3-5

De brieven aan de Filippiërs en de Kolossers, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 6). 218 pag. ISBN 978-90-808867-4-2

De brieven aan de Thessaloniërs, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 7). 164 pag. ISBN 978-90-808867-9-7

De brieven aan Timotheüs, Titus en Filémon, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 8). 287 pag. ISBN 978-90-79718-03-0

De brief aan de Hebreëën, een verklaring van deze brief speciaal voor jou (Rotsvast 9). 227 pag. ISBN 978-90-79718-05-4

Hosea Actueel, Bijbelverklaring.
270 pag. ISBN 978-90-6451-069-4

Joël Actueel, Bijbelverklaring.
98 pag. ISBN 978-90-6451-070-0

Amos Actueel, Bijbelverklaring.
98 pag. ISBN 978-90-6451-089-2

Richteren Actueel, Bijbelverklaring.
392 pag. ISBN 978-90-79718-06-1

Zie voor meer commentaren en publicaties van deze schrijver de website www.oudesporen.nl onder 'Publicaties Ger de Koning'.